

S E L E T U S K I R I
**maaeluministri määruse „Uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogiate arendamise
toetus“ eelnõu juurde**

1. Sissejuhatus

Määrus kehtestatakse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 67 lõike 2 alusel ning kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 487–548) (edaspidi *nõukogu määrus*), artikli 10 lõike 2 alusel heaks kiidetud „Eesti maaelu arengukavaga 2014–2020“ (edaspidi *arengukava*). Määrus kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 35 lõike 2 punktide a ja b alusel, mis võimaldab määruse raames toetada katseprojekte ning põllumajandus-, toidu- ja metsandussektoris uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogiate arendamist ning investeeringuid mittepõllumajanduslike tegevuste loomisesse ja arendamisse. 2014. aasta 1. jaanuaril algas uus Euroopa Liidu (edaspidi *EL*) programmiperiood 2014–2020, milles on Eestil ELi liikmesriigina võimalik osaleda ühenduse maaelupoliitikas ja saada osa ELi maaelu arengu toetuste eelarvest.

Määrusega kehtestatakse arengukava meetme 16.2. raames antava põllumajandus- ja toidusektoris ning metsandussektoris uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogiate arendamise ning katseprojektide alase koostöö tegemise toetuse (edaspidi *toetus*) saamise täpsemad nõuded taotleja, toetuse saaja, kavandatava tegevuse ja taotluse kohta ning abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud, toetuse määr ja suurus, toetuse taotlemise ja taotluse menetlemise täpsem kord, taotluse hindamise kriteeriumid ja taotluse hindamise kord.

Uuenduslikkusest, tootearendusest ja uutest teaduslahendustest sõltub muu hulgas ekspordivõimekus ja lisandväärtuse kasv. Teadus- ja arendustegevus on konkurentsivõime seisukohalt olulise tähtsusega. Põllumajandusliku tootlikkuse parandamiseks tuleb järjest rohkem tähelepanu pöörata teadusuuringutele, teadmussiirdele, koostööle ja innovatsioonile. Innovatsiooni valdkonna tegevuste eesmärgiks on suurendada ettevõtete tootearenduslikku, tehnoloogilist, organisatsioonilist ja protsessilist võimekust ning teadusasutuste võimekust pakkuda ettevõtetele vajalikke lahendusi ning motiveerida teadlasi ja tippspetsialiste uurimistulemuste tegeliku rakendamise kaudu. Teadusinfo ebapiisav levik ja vähene koostöö erinevate osapoolte vahel pidurdab põllumajanduse jätkusuutlikku arengut. Teadlased ja sidusrühmad on korduvalt osutanud lõhele uurimistulemuste ja põllumajandustegevuses uuenduslike ideede rakendamise vahel – innovaatiliste ideede kasutuselevõtt võtab liiga kaua aega ning teadusringkondadeni ei jõua piisavalt teavet praktilise põllumajanduse vajadustest. Samuti ei ole rakendusteaduse senisesse kavandamisesse tootjaid-töötlejaid algusest peale kaasatud, mis omakorda tekitab olukorra, et tootjate-töötlejate panus on väiksem ning seega ei võeta olulisi uuendusi kasutusele vajalikus ulatuses ja tähtsad teadussaavutused ei pälvi alati väärilist tähelepanu. Ettevõtjate teadus- ja arendustegevus on tihti seisnenud kitsalt

tootearenduses, millega tehakse olemasolevate toodete sisus väiksemaid muudatusi või uuendatakse peamiselt vaid pakendit. Tulevikus tuleks enam tähelepanu pöörata ka organisatsiooni- ja protsessiinnovatsioonile ning senisest sügavamale tooteinnovatsioonile – seda nii üksikettevõtete tasandil kui ka sektoriüleste ühistegevuste raames. Samuti tuleb luua võimalus organisatsiooni- ja protsessiinnovatsiooni tekkeks aktiivsemate ettevõtete kaudu, kes saaksid omakorda kaasata erinevatesse protsessidesse ka mitte nii aktiivseid ettevõtteid.

Eesti maaelu arengukava meede 16.2 on suunatud Eesti põllumajandussektori konkurentsivõime tõstmisele, aidates nii kaasa ka Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia 2014–2020 „Teadmistepõhine Eesti” raames sätestatud eesmärkide saavutamisele. Toetusmeetme raames saab toetust taotleda põllumajandustoodete tootmisele ja töötlemisele, metsasaaduste töötlemisele, metsa majandamisele ning põllumajandustoodetest mittepõllumajandustoodete töötlemisele suunatud tegevustele, mis on otseselt seotud ka nn nutika spetsialiseerumise kasvualdkondadega (kohaliku ressursi väärindamine), mistõttu panustab meede lisaks Eesti maaelu arengukavale ka Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsioonistrateegia ning Ettevõtluse kasvustrateegias väljatoodud nutika spetsialiseerumise kasvualade arengusse.

Uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogiate arendamise toetuse (edaspidi *toetus*) eesmärgiks on toetada üksikprojekte, mis edendavad koostööd ja arendavad innovatsiooni eelkõige põllumajandus-, toidu- ja metsandussektoris ning lahendavad konkreetsete tootjate ja töötlejate tootmisprotsessiga seotud probleeme. Projektid peavad olema suunatud ettevõtte poolt püstitatud praktilistel vajadustel põhinevate lähteülesannete lahendamisele, mitte eraldiseisvate teadushuvide rahastamisele. Seejuures toetatakse ka koostööd teistes liikmesriikides loodud Euroopa Innovatsioonipartnerluse (edaspidi *EIP*) töörühmadega ning muud arendustegevusele või innovatsiooni arendamisele suunatud piiriülest koostööd.

Toetuse taotluste hindamiseks moodustatakse hindamiskomisjon, mille koosseisu kuuluvad Põllumajandusministeerium, Põllumajanduse Registrite ja Informatsiooni Amet (edaspidi *PRIA*) ning erinevaid sektoreid esindavate organisatsioonide esindajad, vajaduse korral kaasatakse sinna ka kitsama valdkonna eksperte. Sama komisjon hindab ka innovatsiooniklastrite toetuse taotlusi.

Meetme raames toetatakse järgmisi tegevusi:

1) põllumajandus-, toidu- ja metsandussektoris uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogiate arendamine (vastavalt nõukogu määruse artikli 35 lõike 2 punktile b), mis on seotud:

- põllumajandus-, toidu- ja metsandussektoris uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogiate arendamisega, sh asjaomased uuringud;
- tootearendusprojektide elluviimisega;
- projektitulemuste levitamisega (teavitustegevused), sh piiriüleselt;

2) katseprojektide elluviimine (vastavalt nõukogu määruse artikli 35 lõike 2 punktile a), mis on seotud:

- toodete või tehnoloogiate katsetamisega tingimustes, kus neid ei ole varem rakendatud. Eelneb toote/tehnoloogia äriliselt kasutusele võtmisele (eeldusel, et toodet/tehnoloogiat on võimalik äriliselt kasutusele võtta) ja võib järgneda uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogiate arendamisele või tootearendusele;
- projektitulemuste levitamisega (teavitustegevused), sh piiriüleselt.

Määruse eelnõu ja seletuskirja on koostanud Põllumajandusministeeriumi teadus- ja arendusosakonna peaspetsialist Helena Pärenson (tel 625 6550, helena.parenson@agri.ee). Eelnõule tegi juriidilise ekspertiisi Põllumajandusministeeriumi õigusosakonna peaspetsialist

Maarika Öövel (tel 625 6197, maarika.oovel@agri.ee) ja keeleliselt toimetab eelnõu sama osakonna peaspetsialist Laura Ojava (tel 625 6523, laura.ojava@agri.ee).

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Määruse eelnõu (edaspidi *eelnõu*) koosneb viiest peatükist ja 22 paragrahvist.

Eelnõu § 1 sätestab eelnõu reguleerimisala.

Eelnõu eesmärk on kehtestada arengukava meetme 16 „Koostöö“ tegevuse liigi 16.2 „Uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogia arendamine” raames antava uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogiate arendamise toetuse andmise ja kasutamise tingimused ning kord.

Eelnõu § 2 sätestab toetusele kohalduvad riigiabi tingimused.

Riigiabi on Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi *ELTL*) artikli 107 lõike 1 järgi igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist. Kuigi riigiabi on ELi ühisturuga põhimõtteliselt kokkusobimatu, on riigiabi lubamiseks siiski teatud võimalused. Sealjuures on tulenevalt põllumajandussektori eripärast ELTL artiklis 42 tehtud riigiabi reeglite kohaldamiseks erisäte, mis kajastub maaelu arengukava aluseks oleva Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 81 lõikes 2. Selle kohaselt ei kohaldata riigiabi eeskirjasid nende projektide suhtes, mis on seotud ELTL lisas 1 nimetatud toodetega ehk põllumajandustoodetega.

Seega kohalduvad riigiabi nõuded üksnes juhul, kui tegemist ei ole põllumajandustoodete tootmise, töötlemise või turustamisega. ELTL lisa 1 ehk põllumajandustoote mõistet tõlgendatakse koostoimes Komisjoni rakendusmäärusega (EL) nr 1101/2014, 16. oktoober 2014, millega muudetakse tariifi- ja statistikanomenklatuuri ning ühist tollitariifistikku käsitleva nõukogu määruse (EMÜ) nr 2658/87 I lisa (ELT L 312, 31.10.2014, lk 1—923).

Eelnõu § 2 lõiked 1 ja 2 selgitavad vähese tähtsusega abi ja riigiabi kohaldamist käsitlevaid asjaolusid.

Kui projekt ei ole seotud ELTL I lisas nimetatud toodetega, siis esimese valikuna loetakse toetus vähese tähtsusega abiks vastavalt komisjoni määrusele (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8). Vähese tähtsusega abi summa iga tegevuses osaleva ettevõtja kohta ei või ületada 200 000 eurot kolme majandusaasta jooksul (jooksev ja kaks eelnevat majandusaastat).

Komisjoni määrus (EL) nr 1407/2013 on abi andmisel esimene valik, kuna selle kohaselt on lubatud §-s 9 sätestatud toetuse määr 90 protsenti.

Kui taotleja vähese tähtsusega abi maht on ületatud, ei ole võimalik komisjoni määrust (EL) nr 1407/2013 kohaldada. Sel juhul loetakse antav abi riigiabiks komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.06.2014, lk 1–78), artikli 25 tähenduses. Komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 artikkel 25 sätestab aga madalamad abimäärad. Riigiabi toetuse määrad on lahti kirjutatud eelnõu § 9 lõikes 3.

Riigiabi ja vähese tähtsusega abi andmisega seotud piirangud laienevad ka partnerile.

Eelnõu § 2 lõige 3 sätestab, et üksnes konkurentsiseaduse § 2 lõike 1 tähenduses ettevõtjate suhtes kohaldatakse vähese tähtsusega abi ning riigiabi sätteid (vt nt eelnõu § 9 toetuse määra osa). Riigiabi eeskirjade kontekstis on ettevõtja mõiste lai. Ettevõtjaks loetakse majandustegevusega tegelevaid isikuid olenemata nende õiguslikust vormist. Seetõttu võib riigiabi eeskirjade kontekstis ettevõtja all mõista ka mittetulundusühingut, mittetulundusühingu liiget või Euroopa Innovatsioonipartnerluse töörühma liiget, kes osaleb ise või kelle töötaja, osanik, aktsionär, liige või juhtorgani liige osaleb toetatavas tegevuses.

Eelnõu § 3 sätestab nõuded toetuse taotlejale. Nimetatud nõuded tulenevad arengukavast.

Eelnõu § 3 lõige 1 sätestab toetuse taotlejad selle toetuse tähenduses. Toetuse taotleja võib olla ettevõtja äriseadustiku tähenduses, sealhulgas ka ettevõtjaid ühendav tulundusühistu, samuti võib taotleja olla mittetulundusühing (edaspidi *MTÜ*). Seejuures peab *MTÜ* koosseisus vähemalt kolm liiget vastama § 4 lõikes 1 nimetatud tegevusala nõuetele ning § 4 lõike 2 punktides 1 ja 2 sätestatud müügitulu ja võlakordaja tingimustele. Piiriülese projekti korral võib taotlejaks olla ka ennast EIP töörühmana määratlev üksus eeldusel, et on täidetud EIP töörühmale esitatavad nõuded (vt § 4 lg 3).

Äriseadustiku kohaselt on ettevõtja füüsiline isik, kes pakub oma nimel tasu eest kaupu või teenuseid ja kellele kaupade müük või teenuste osutamine on püsiv tegevus, ning seaduses sätestatud äriühing. Äriühing on täisühing, usaldusühing, osaühing, aktsiaselts ja tulundusühistu.

Eelnõu § 3 lõige 2 sätestab, et sama toetatava tegevuse kohta võivad ühise taotluse esitada ka kaks või rohkem lõikes 1 nimetatud isikut. Sel juhul jäävad ühise taotluse esitajatele kehtima samasugused nõuded, nagu kehtiksid siis, kui nad oleksid esitanud taotluse eraldi. Teisisõnu peavad kõik taotlejad sel juhul vastama toetuse saamiseks kehtestatud nõuetele.

Eelnõu §-s 4 sätestatakse toetuse taotlejale esitatavad nõuded.

Eelnõu § 4 lõikes 1 sätestatakse nõuded toetust taotleva ettevõtja põhitegevusala valdkonna kohta. Kui taotlejaks on § 3 lõike 1 punktis 1 nimetatud ettevõtja, siis peab tema eelmise majandusaasta põhitegevusala taotluse esitamise ajal äriregistri andmetel justiitsministri 28. detsembri 2005. a määruse nr 59 „Kohtule dokumentide esitamise kord“ lisa 16 „Eesti majanduse tegevusalade klassifikaator (EMTAK)“ (edaspidi *EMTAK 2008*) kohaselt olema üks alljärgnevatest:

EMTAK kood	tegevusalad
A011	Üheaastaste põllukultuuride kasvatus, k.a seemnete tootmiseks. Siia kuuluvad näiteks: A0111: Teravilja- (v.a riis), kaunvilja- ja õlitaimeseemnete kasvatus A0112: Riisikasvatus A0113: Köögivilja- ja melonikasvatus, juurvilja ja mugulviljakasvatus (v.a. tšillipipra, paprika (<i>capsicum sop.</i>) jm vürtsi- ja maitsetaimede kasvatus, seeneniidistiku kasvatamine) A0114: Suhkrurookasvatus (v.a. suhkrupeet) A0115: Tubakakasvatus (v.a. tubakatoodete tootmine) A0116: Kiutaimekasvatus A0119: Muude üheaastaste põllukultuuride kasvatus (lillekasvatus; söödakultuuri- ja heintaimakasvatus jm üheaastaste põllukultuuride kasvatus, v.a üheaastaste vürtsi-, maitse- uimastavate ja ravimtaimede kasvatus)
A012	Mitmeaastaste, st kauem kui kaks kasvuperioodi kasvavate taimede kasvatus, k.a. seemnete tootmiseks

	Siia gruppi kuuluvad näiteks: A0121: Viinamarjakasvatus (v.a veini tootmine) A0124: Õun- ja luuviljaliste puuviljade kasvatus A0125: Muu puuvilja-, marja- ning pähklikasvatus A0126: Õlitaimakasvatus (v.a sojaubade, maapähklite jm õlitaimede seemnete kasvatus) A0128: Vürtsi-, maitse-, uimastavate taimede ja ravimtaimede kasvatus (sh näiteks tsillipipar, magus paprika (<i>capsicum sop.</i>), apteegitill, humal, jne) A0129: Muude mitmeaastaste taimede kasvatus, sh näiteks jõulupuude kasvatus, puude kasvatus mahla kogumiseks, aga v.a. lillekasvatus, puumahla ja kummitaolise vaigu kogumine looduses)
A013	Taimede paljundamine Taimse paljundus- ja istutusmaterjali tootmine, k.a pistikud, juurevõsud ja seemikud taime vahetuks paljundamiseks või pookealuseks. Siia ei kuulu metsapuid kasvatavate puukoolide tegevus, taimede kasvatamine seemnete tootmise eesmärgil
A014	Loomakasvatus – hõlmab kõikide loomade (v.a veeloomad) kasvatust ja aretust. Grupp ei hõlma farmiloomade hooldamist ja talitamist, naha tootmist tapamajades. Siia gruppi kuuluvad näiteks: A0141: Piimakarjakasvatus (v.a. piima töötlemine) A0142: Muu veislaste ja pühvlikasvatus A0143: Hobusekasvatus ja muude hobulaste kasvatus (v.a. võistlus- ja ratsahobuste tallide tegevus) A0145: Lamba- ja kitsekasvatus, sh kasvatus ja aretus, toorpiima tootmine, toorvilla tootmine (siia ei kuulu lammaste pügamine tasu eest või lepingu alusel, kitkutud toorvilla tootmine, piima töötlemine) A0146: Seakasvatus A0147: Kodulinnukasvatus, sh kodulindude kasvatus ja aretus, munade tootmine, kodulindude haudejaamade tegevus (siia ei kuulu sulgede või udusulgede tootmine) A0149: Muu loomakasvatus (sh mesindus), v.a näiteks toornaha tootmine jahipidamise ja küttimise teel, kalakasvanduste tegevus, kodulindude kasvatus ja aretus, jne
A015	Segapõllumajandus A0150: Segapõllumajandus, s.o taimekasvatusega kombineeritud loomakasvatus, kus tootmine ei ole spetsialiseeritud kummalegi tegevusalale. Kui taimekasvatuse või loomakasvatuse toodang moodustab standardsest brutomarginaalist 66% või enam, tuleb tegevus liigatada kas taime- (A011, A012) või loomakasvatuse (A014) alla.
A016	Põllumajandust abistavad tegevusalad ja saagikoristusjärgsed tegevused Tasu eest või lepingu alusel tehtavad põllumajandusliku tootmisega seotud kõrvaltegevused ja põllumajandusega sarnased tegevused, mille eesmärgiks ei ole tootmine (st põllumajandustoodang). Siia kuulub saagi ettevalmistamine esmaseks turustamiseks. A 0161: Taimekasvatuse abitegevused, v.a näiteks saagikoristusjärgsed tegevused, põllumajandusmaa drenimine, maastikuarhitektuur, agronoomide ja põllumajandusökonoomistide tegevus, maastikukujundus ja haljastus, põllumajandusnäituste ja -messide korraldamine A0162: Loomakasvatuse abitegevused, v.a ruumide rentimine ainult

	loomade hooldamiseks ja talitamiseks, veterinaaria, loomade vaksineerimine, loomade rentimine, lemmikloomade hooldamine ja talitamine. A0163: Saagikoristusjärgsed tegevused, nt saagi ettevalmistamine esmaseks turustamiseks. Siia ei kuulu põllumajandustoodete ettevalmistamine tootja poolt (vt vastavat klassi grupis 011, 012, 013), seemnete idanevuse parandamisele suunatud saagikoristusjärgsed tegevused, vahendajate ja ühistute turundustegevus, põllumajandustoorme hulgimüük. A0164: Seemnete töötlemine paljundamiseks. Seemnete kvaliteedi ja idanevuse parandamine, seemnete kuivatamine, puhastamine, sortimine ja töötlemine kuni turustamiseni. Siia gruppi ei kuulu seemnekasvatus, seemnete töötlemine õli saamiseks, uute sortide aretamiseks või uuendamiseks tehtavad teadusuuringud.
A021	Metsakasvatus jm metsamajanduse tegevusalad Siia kuulub nt metsa istutamine, ümberistutamine, taastamine ja harvendamine, võsa, paberipuu ja küttepuude kasvatus, metsapuid kasvatavate puukoolide tegevus.
A023	Looduslike materjalide kogumine, v.a puit Siia kuulub näiteks loodussaaduste kogumine (nt metsaseened, marjad, pähklid, tammetõrud, sammal, jne).
C10	Toiduainete tootmine C1011: Liha töötlemine ja säilitamine ning lihatoodete tootmine, v.a toidukõlbliku linnurasva sulatamine, liha pakendamine tasu eest või lepingu alusel C1012: Linnuliha töötlemine ja säilitamine, v.a pakendamine tasu eest või lepingu alusel C1013: Liha- ja linnulihatoodete tootmine, v.a külmutatud valmisroogade tootmine lihast ja linnulihast, lihasuppide tootmine, liha hulgikaubandus, liha- ja linnulihatoodete pakendamine tasu eest või lepingu alusel C10201: Kala, vähilaadsete ja limuste töötlemine ja säilitamine, v.a kala töötlemine ja säilitamine kalapüügilaevadel, õlide ja rasvade tootmine merepäritolu toormest, külmutatud valmisroogade tootmine kalast, kalasuppide tootmine C 1031: Kartuli töötlemine ja säilitamine C 1032: Puu- ja köögiviljamahla tootmine C10391 Muu puu- ja köögivilja töötlemine ja säilitamine, v.a puu- ja köögiviljamahla tootmine, pulbrite ja jahude tootmine kuivatatud kaunviljadest, puuviljade ja pähklite säilitamine suhkrus, valmistoitude tootmine köögiviljast, tehiskontsentraatide tootmine C104: Taimse ja loomse õli ja rasva tootmine, v.a peki jm toidukõlbliku loomse rasva sulatamine ja rafineerimine C1051: Piima töötlemine, piimatoodete ja juustu tootmine C1052: Jäätisetootmine C106: Jahu ja tangainete, tärklise ja tärklisetoodete tootmine C107: Pagari- ja makaronitoodete tootmine C108: Muude toiduainete tootmine (sh nt suhkruga kondiitritoodete, valmistoidu, maitseainete ja -kastmete, kiirestiriknevate ja eritoitude tootmine) C109: Valmis loomasööda tootmine
C11	Joogi tootmine Alkoholivabade jookide, mineraalvee, kääritatud (õlu, vein) ja destilleeritud jookide tootmine.

	Siia gruppi ei kuulu näiteks puu ja köögiviljamahla tootmine, piimapõhiste jookide tootmine
--	---

Toetuse taotlemisel märgib taotleja oma põhitegevusalale vastava EMTAK 2008 koodi taotlusele.

Selgitavate kommentaaridega EMTAK 2008 on kättesaadav Registrate ja Infosüsteemide Keskuse (RIK) koduleheküljel <http://www.rik.ee/et/e-ariregister/emtak-tegevusalad>, ülaltoodud tabel annab tegevusalade jaotusest gruppideks üldistatud ülevaate, üksikasjalikumalt jaotust tuleks siiski vaadata viidatud kodulehelt.

Eelnõu § 4 lõikes 2 sätestatakse nõuded taotlejale, kui taotlejaks on ettevõtja, sealhulgas ettevõtjaid ühendav tulundusühistu või mittetulundusühing. Lisaks eelnõu § 4 lõikes 1 sätestatud põhitegevusala nõudele kehtivad ettevõtjale ka nõuded müügitulu, võlakordaja, maksevõime, maksuvõla puudumise jms kohta.

Eelnõu § 4 lõike 2 punktis 1 sätestatu kohaselt peab taotleja omatoodetud või töödeldud toodete ja saaduste turustamisest saadud müügitulu kas koos või eraldi olema taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaastal suurem kui 4000 eurot.

Omatoodetud või -töödeldud toodete ja saaduste turustamisest saadav müügitulu kas koos või eraldi tähendab müügitulu, mis on saadud kas omatoodetud toodete ja saaduste turustamisest või omatöödeldud toodete ja saaduste turustamisest. Müügitulu, mis on saadud nende toodete või saaduste müügist, mis ei ole taotleja enda toodetud või töödeldud, vaid kokku ostetud ja edasi müüdnud, sellele nõudele ei vasta ja seda hindamisel ei arvestata.

Taotleja peab olema tootmisega või töötlemise ja turustamisega tegelenud vähemalt ühe majandusaasta enne toetuse taotlemist, seega taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaasta aruanne peab kajastama nimetatud omatoodetud või -töödeldud toodete ja saaduste turustamisest saadud müügitulu.

Eelnõu § 4 lõike 2 punktid 2-3 sätestavad finantsnäitajate põhised baasnõuded taotlejale. Sätestatud piirangutega tagatakse, et toetust saavad taotleda vaid ettevõtjad, kelle majandusnäitajate alusel võib eeldada, et lisainvesteeringud aitavad kaasa ettevõtja arengule ega muutu ettevõtjale koormavaks.

Punkti 2 kohaselt ei tohi taotleja võlakordaja ehk võõrkapitali osakaalu näitaja olla taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaastal suurem kui 0,7. Võlakordaja näitab võõrkapitali osatähtsust kogukapitalis, st kui suurel määral on ettevõtte vara finantseeritud laenukapitaliga ehk kui palju oli bilansipäeval kohustusi kokku varade iga euro kohta. Võlakordaja ehk võõrkapitali osakaalu näitaja arvutatakse järgmise valemi alusel: võlakordaja võrdub kohustuste summa (lühiajalised kohustused, pikaajalised kohustused) jagatud koguvара summaga.

Lisaks võlakordaja nõudele **punkti 3** kohaselt ei tohi ettevõtja maksevõime näitaja taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud majandusaastal olla väiksem kui 1. Maksevõime näitaja ehk lühiajaliste kohustuste kattekordaja arvutatakse järgmise valemi alusel: maksevõime näitaja võrdub käibevara jagatud lühiajalised kohustused. Maksevõime suuruse piirangu eesmärgiks on vältida ettevõtte käibevahendite puudujääki ning sellest tulenevaid võimalikke majandusraskusi, mida kavandatav investeering võib kaasa tuua.

Eelnõu § 4 lõike 2 punkt 4 sätestab, et taotlejal ei tohi olla riikliku maksu võlga või tema riikliku maksu võla tasumine on ajatatud. Kui maksuvõla tasumine on ajatatud, peab maksuvõlg, mille tasumise tähtaeg on möödunud, olema tasutud tähtaegselt ja ettenähtud summas. Maksukorralduse seaduse § 32 kohaselt on maksuvõlg maksukohustuslase poolt tähtpäevaks tasumata jäetud maksusumma, tähtpäevaks tasumata jäetud maksusummalt

arvestatud intress ning tollivõlast tulenev tähtpäevaks tasumata maksusumma ja sellelt arvestatud intress. Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 79 lõike 4 kohaselt jäetakse taotlus rahuldamata, kui taotleja ei vasta toetuse saamiseks esitatud nõuetele. Seega on PRIA-l õigus kontrollida kogu taotluste menetlemise ajal ja enne toetuse väljamaksmist taotleja ja toetuse saajal riikliku maksu võla olemasolu ning maksuvõla olemasolu korral selle ajatust ja maksete tähtaegset tasumist.

Eelnõu § 4 lõike 2 punkt 5 täpsustab, millise päeva seisuga peab taotleja nimetatud nõuetele vastama. Taotleja vastab nimetatud punktis sätestatud nõudele siis, kui ta on täitnud loomakaitseseaduse §-des 661, 662 või §-s 666, tarbijakaitseseaduse §-des 45–471, väetiseseaduse §-s 37, jäätmeseaduse §-des 120–1201, §-des 125–1261 või §-s 1266, toiduseaduse §-des 531–536, söödaseaduse §-des 33–35 ning karistusseadustiku §-des 522, 551, 364, 365, 372 ja 375 sätestatud nõudeid taotluse esitamise tähtpäevale (tähtaja viimasele päevale) järgneva päevani. See tähendab, et taotlejal ei tohi olla eespool nimetatud nõuete rikkumise eest taotluse esitamise tähtpäevale järgneva päeva seisuga kehtivat karistust (isiku karistusandmed, mis on kantud karistusregistrisse ning mis ei ole kustunud ja arhiivi kantud) karistusregistri seaduse tähenduses.

Eelnõu § 4 lõike 2 punktis 6 sätestatu eesmärgiks on vältida topeltrahastamise võimalust ning aidata kaasa avaliku raha vastutustundlikule kasutusele. Piirangu kohaselt ei tohi taotleja ega projektipartner olla saanud ega taotleda samal ajal sama abikõlbliku kulu kohta toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi.

Eelnõu § 4 lõike 2 punkt 7 sätestab, et kui taotleja on saanud varem toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi või vähese tähtsusega abi, mis on kuulunud tagasimaksmisele, on tagasimaksmisele kuulunud summa tähtajal tagasi makstud või toetuse tagasimaksmise ajatamise korral on tagasimaksed tasutud ettenähtud tähtajal ja summas. Selle nõude eesmärgiks on maandada riigile lisanduvate rahaliste kohustuste (rikkumiste tagasimaksed) tekkimise riski ning tagada vahendite kasutamise sihtotstarbelisus ja jätkusuutlikkuse suurendamine.

Eelnõu § 4 lõike 2 punkt 8 sätestab nõude, mille kohaselt ei tohi taotleja suhtes olla algatatud likvideerimismenetlust ega olla kohtuotsusega välja kuulutatud pankrotti.

Eelnõu § 4 lõike 2 punkt 9 sätestab äriühingust taotlejale nõude, mille kohaselt peavad tema kohta olema äriregistrist kättesaadavad aruanded taotluse esitamise ajaks taotluse esitamise ajale vahetult eelnenud kahe majandusaasta kohta.

Eelnõu § 4 lõige 3 täpsustab, et kui taotlejaks on MTÜ, siis peavad selle koosseisus vähemalt kolm liiget vastama § 4 lõikes 1 nimetatud tegevusala nõuetele ning § 4 lõike 2 punktides 1 ja 2 sätestatud müügitulu ja võlakordaja nõuetele. Piisav on, kui nimetatud nõuetele vastavad vähemalt kolm MTÜ liiget.

Eelnõu § 4 lõige 4 täpsustab taotlejale esitatud nõudeid juhul, kui taotlejaks on EIP töörühm. EIP töörühma suhtes rakendatakse järgnevalt kirjeldatud lisanõudeid eesmärgi, koosseisu, sisekorra ning taotluses kavandatavate tegevuste kirjelduse kohta.

EIP töörühma tegevuse eesmärk vastab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 artiklis 55 toodud EIP eesmärkidele, milleks on luua lisaväärtust tihedama teadusuuringute ja põllumajandustootmise tihedama sidumisega ning innustada olemasolevate innovatsioonimeetmete ulatuslikumat kasutamist; soodustada uuenduslike lahenduste kiiremat ja ulatuslikumat praktikasse ülevõtmist ning teavitada teadlaskonda põllumajandustootmise jaoks vajalikest teadusuuringutest.

EIP töörühma koosseis vastab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 artiklis 56 sätestatud nõuetele, s.o nimetatud töörühm on osa põllumajanduse tootlikkuse ja jätkusuutlikkusega tegelevast EIPst ning töörühm on moodustatud sellistest huvitatud osalejatest nagu põllumajanduses ja toiduainetetööstuses tegutsevad ettevõtjad, põllumajandustootjad, teadustöötajad, ja nõustajad, keda peetakse EIP eesmärkide saavutamisel tähtsaks. Ehk teisisõnu, EIP töörühma koosseisu moodustavad vähemalt kaks omavahel sõltumatut osapoolt ning koosseis on asjakohane töörühma eesmärgi saavutamiseks, näiteks hõlmama osapooli, nagu põllumajanduses ja toiduainetetööstuses tegutsevad ettevõtjad, põllumajandustootjad, teadustöötajad ja nõustajad. EIP töörühma kuuluvad ettevõtjad peavad vastama määrides ettevõtjale sätestatud nõuetele (vt § 3 ja § 4).

Üheks olulisemaks nõudeks töörühmale on see, et töörühm peab olema kehtestanud sisekorra, millega tagatakse EIP töörühma töö ja otsuste tegevuse läbipaistvus, rahalise vastutuse jaotus töörühma liikmete vahel (sealhulgas näiteks toetuse tagasimakse nõude korral) ning välditakse huvide konflikti. EIP töörühm esitab sisekorra ühena taotlusedokumentidest.

EIP töörühma esitatud taotluses peab olema kajastatud projekti tegevusi lisaks üldiste taotlusele kehtivate nõuete kohaselt ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 57 lõike 1 punktides a ja b ning lõikes 3 kirjeldatud nõuete kohaselt. Sellest tulenevalt peab EIP töörühm esitama taotlusega koos tegevuskava, mis sisaldab koostatava, katsetatava, kohandatava ja rakendatava uuendusliku projekti kirjeldust ning eeldatavaid tulemusi ja nende kirjeldust ning kirjeldust, kuidas saavutada EIP eesmärki, edendada tootlikkust ja ressurside säästvat majandamist. Lisaks kohustub EIP töörühm levitama oma projekti tulemusi eelkõige EIP võrgustiku kaudu.

EIP töörühm peab vastama käesoleva määruse § 4 lõike 2 punktides 3–7 kehtestatud nõuetele. EIP töörühma liikmeteks olevad ettevõtjad peavad vastama määruse § 4 lõike 2 punktides 1–9 sätestatud nõuetele.

Eelnõu § 4 lõikega 5 leevendatakse sama paragrahvi lõike 2 punktis 2 sätestatud võlakordaja nõuet taimekasvatustaaduste töötlemisega tegelevatele taotlejatele, kelle sätestatud suurem võlakordaja on tingitud tavapäraselt suurtest lühiajalistest kohustustest, mis moodustavad üle 50 protsendi taotleja kohustustest ja tulenevad tema tegevuseks vajaliku tooraine hooajalisest kokkuostmisest. Tavapäraselt suureks loetakse sellised lühiajalised kohustused, mis on samas suurusjärgus varasemate aastate asjaomaste kohustustega, mida kinnitavad taotleja taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud kahe järjestikuse majandusaasta aruanded.

Eelnõu § 4 lõige 6 selgitab lõike 2 punktides 2 ja 3 sätestatud näitajate arvutamise meetodikat. Selleks ümardatakse näitaja väärtus täpsuseni kaks kohta pärast koma.

Eelnõu § 4 lõige 7 täpsustab tingimused taotlejale, kellele kohaldatakse § 2 lõikes 1 nimetatud vähesse tähtsusega abi. Taotlejale vähesse tähtsusega abi kohaldamisel märgitakse taotluse rahuldamise otsuses, et toetus on vähesse tähtsusega abi komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013 tähenduses.

Paragrahvi 2 lõikes 1 nimetatud vähesse tähtsusega abi saaja peab vastama järgmistele nõuetele:

- 1) taotlejale jooksva majandusaasta ja kahe eelneva majandusaasta jooksul antud vähesse tähtsusega abi ei tohi koos selle toetuse raames antava abiga ületada vähesse tähtsusega abi ülemmäära 200 000 eurot;
- 2) toetuse andmisel võetakse arvesse komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013 artiklis 5 sätestatud erinevateks eesmärkideks antava vähesse tähtsusega abi kumuleerimisreegleid.

Taotleja kinnitab taotluse esitamisel oma vastavust vähesse tähtsusega abi saaja nõuetele. Ettevõtjatele antud vähesse tähtsusega abi suurust saab kontrollida Rahandusministeeriumi

koduleheküljel asuvas riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrist <http://www.fin.ee/riigiabi>. Abi andjad, sh PRIA, kannavad vähese tähtsusega abi andmed abisaaja kohta Rahandusministeeriumi riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrisse.

Komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013 artiklis 5 nimetatud kumuleerimisreegli kohaselt ei tohi komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013 alusel antav toetus koos põllumajandusliku ja kalamajandusliku vähese tähtsusega abiga ületada 200 000 eurot. Põllumajandusliku vähese tähtsusega abi andmist reguleerib komisjoni määrus (EL) nr 1408/2013, 18. detsember 2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes põllumajandussektoris (ELT L 352, 24.12.2013, lk 9–17), ning kalamajandusliku vähese tähtsusega abi andmist komisjoni määrus (EL) nr 717/2014, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes kalandus- ja vesiviljelussektoris (ELT L 190, 28.06.2014, lk 45–54).

Samuti ei tohi nimetatud vähese tähtsusega abid ületada koos komisjoni määruse alusel antava abiga (EL) nr 360/2012, 25. aprill 2012, Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta üldist majandushuvi pakkuvaid teenuseid osutavatele ettevõtjatele antava vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 114, 26.4.2012, lk 8-13), 500 000 euro määra.

Taotleja saab kontrollida enda kohta käivaid andmeid riigiabi ja vähese tähtsusega abi registrist Rahandusministeeriumi veebilehe kaudu www.fin.ee/riigiabi. Kui abi andjad on vähese tähtsusega abi andmed registrisse kandnud, võtab registri arvutuskäik kumuleerimisreegleid arvesse. Kui taotleja vähese tähtsusega abi määr on ületatud, kohaldatakse § 2 lõikes 2 nimetatud määruse (EL) nr 651/2014 artiklit 25.

Eelnõu § 4 lõige 8 sätestab, et kontserni kuuluvate või muul viisil omavahel seotud ettevõtjate puhul arvestatakse toetuse andmisel üheks ettevõtjaks sellised ettevõtjad, kes on omavahel seotud komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013 artikli 2 lõike 2 kohaselt. Artikli 2 lõike 2 kohaselt hõlmab „üks ettevõtja“ kõik ettevõtted, mille vahel on vähemalt üks järgmistest tunnustest:

- 1) ettevõtte omab teises ettevõttes aktsionäride või osanike häälteenamust;
- 2) ettevõttel on õigus ametisse määrata või ametist vabastada enamikku teise ettevõtte haldus-, juht-, või järelevalveorgani liikmetest;
- 3) ettevõttel on õigus rakendada teise ettevõtte suhtes valitsevat mõju vastavalt teise ettevõttega sõlmitud lepingule või selle asutamislepingule või põhikirjale;
- 4) ettevõtte, mis on teise ettevõtte aktsionär või osanik, kontrollib vastavalt kokkuleppele teiste aktsionäride või osanikega üksi sellise ettevõtte aktsionäride või osanike häälteenamust.

Üheks ettevõtjaks peetakse ka ettevõtteid, mis on eelmainitud punktides 1–4 kirjeldatud suhtes ühe või enama muu ettevõtte kaudu.

Erinevalt maksimaalse toetuse suuruse määramisest on vähese tähtsusega abi maksimaalse suuruse määramise korral kontserni mõiste piiratud Eesti vabariigi territooriumiga. Vähese tähtsusega abi maksimaalse määra väljaselgitamisel vaadeldakse ettevõtete seoseid riigipõhiselt. Kui emaettevõtte (A) asub välismaal (nt Norras) ning tal on kaks tütarettevõtet Eestis (B ja C), siis neid tütarettevõtteid ei pea lugema üheks ettevõtteks vähese tähtsusega abi toetuse summa määramisel. B-le ja C-le võib kummalegi määrata 200 000 eurot vähese tähtsusega abi. Juhul kui emaettevõtte (A, mis asub Norras) on loodud Eestisse näiteks valdusettevõtte (D), mis kontrollib (enamusosaluse kaudu) ettevõtteid B ja C, siis tuleb D, B ja C lugeda ikkagi üheks ettevõtteks, sest kõik asuvad Eestis.

Euroopa Komisjon on „ühe ettevõtja“ mõiste sisustamisel lähtunud asjaolust, et konkurentsieeskirjade kohaldamisel on ettevõtja igasugune majandustegevusega tegelev üksus, olenemata tema õiguslikust seisundist ja rahastamisviisist ning Euroopa Liidu Kohus on otsustanud, et kõiki sama üksuse (õiguslikult või faktiliselt) kontrollitavaid üksusi tuleks käsitleda ühe ettevõtjana.

Eelnõu § 4 lõige 9 välistab riigiabi saajana raskustes oleva ettevõtja. Raskustes oleva ettevõtja mõiste on defineeritud komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 artikli 2 punktis 18. Nimetatud nõuet kohaldatakse üksnes juhul, kui antakse määruks (EL) nr 651/2014 artiklis 25 sätestatud riigiabi.

Raskustes olevaks ettevõtjaks loetakse ettevõtja, kellel on vähemalt üks järgmistest tunnustest:

a) tegemist on piiratud vastutusega äriühinguga (v.a VKE, mis on eksisteerinud vähem kui kolm aastat, või riskifinantseerimisabi puhul VKE, millel on kulunud vähem kui seitse aastat esmamüügist, mis kvalifitseerub riskifinantseerimisinvesteeringu saamiseks pärast valitud finantsvahendaja hoolsuskohustuse menetlust), kes on akumulëeritud kahjumi tõttu kaotanud üle poole oma märgitud osa- või aktsiakapitalist. Nii on see juhul, kui akumulëeritud kahjumi mahaarvamine reservidest (ning kõikidest muudest elementidest, mida üldiselt peetakse äriühingu omavahendite osaks) annab negatiivse kogusumma, mis ületab poole märgitud aktsiakapitalist. Käesoleva sätte tähenduses osutab „piiratud vastutusega äriühing” eelkõige sellistele äriühingu liikidele, mida on nimetatud direktiivi 2013/34/EL (1) I lisas, ning „aktsiakapital” hõlmab vajaduse korral mis tahes ülekursi;

b) tegemist on äriühinguga, kus vähemalt mõnel liikmel on piiramatu vastutus ettevõtte võlgade eest (v.a VKE, mis on eksisteerinud vähem kui kolm aastat, või riskifinantseerimisabi puhul VKE, millel on kulunud vähem kui seitse aastat esmamüügist, mis kvalifitseerub riskifinantseerimisinvesteeringu saamiseks pärast valitud finantsvahendaja hoolsuskohustuse menetlust), ja kes on akumulëeritud kahjumi tõttu kaotanud üle poole oma raamatupidamises näidatud kapitalist. Käesoleva sätte tähenduses osutab „äriühing, kus vähemalt mõnel liikmel on piiramatu vastutus ettevõtte võlgade eest” eelkõige sellistele ettevõtete liikidele, mida on nimetatud direktiivi 2013/34/EL II lisas;

c) asjaomase ettevõtja suhtes on võlausaldajate soovil algatatud kõiki võlakohustusi hõlmav maksejõuetusmenetlus või ettevõtja vastab riigisisese õiguse kohaselt kõiki võlakohustusi hõlmava maksejõuetusmenetluse kohaldamise kriteeriumidele;

d) ettevõtja on saanud päästmisabi ja ei ole laenu veel tagasi maksnud või garantiid lõpetanud või on saanud ümberkorraldusabi ning ettevõtja suhtes kohaldatakse jätkuvalt ümberkorralduskava;

e) ettevõtja, mis ei ole VKE, kui viimase kahe aasta jooksul:

1) on tema arvestuslik finantsvõimendus olnud suurem kui 7,5 ja

2) on tema EBITDA suhe intressimaksете kattevarasse olnud alla 1,0.

Eelnõu § 4 lõikega 10 sätestatakse, et riigiabi ei anta abi saajale, kellele komisjoni eelneva otsuse alusel, millega abi on tunnistatud ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks, on esitatud seni täitmata korraldus abi tagasimaksmiseks. Nõue tuleneb grupierandi määruse (EL) nr 651/2014 artikli 1 lõike 4 punktist a.

Eelnõu § 5 sätestab meetme raames toetatavad tegevused ning tegevused, mille kohta toetust ei anta.

Eelnõu § 5 lõikes 1 nimetatakse projektid, millele toetus on suunatud. Toetatakse projekte, mis hõlmavad põllumajandus-, toidu- ja metsandussektoris uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogiate arendamist ning põllumajandus-, toidu- ja metsandussektoris tootearendusprojektide elluviimist (vastab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 35 lõike 2 punktis b kirjeldatud tegevusele), samuti toetatakse mõlema eelmainitud tegevuse raames teostatavate katseprojektide (vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 35 lõike 2 punktis a kirjeldatud tegevusele) elluviimist ning projektitegevuste tulemuste levitamist.

Toetus hõlmab põllumajandustoodete tootmist ja töötlemist, metsasaaduste töötlemist, metsa majandamist ning põllumajandustoodetest mittepõllumajandustoodete töötlemist.

Põllumajandustoote all mõistetakse aluslepingu I lisas loetletud tooted, välja arvatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2013. aasta määruse (EL) nr 1379/2013 I lisas loetletud kalandus- ja vesiviljelustooted. (Siin toodud definitsioon on antud komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 lk 187/18 artiklis 2 punktis 11.)

Põllumajandus-, toidu- ja metsandussektoris uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogiate arendamise alla kuuluvad tegevused, mille eesmärgiks on uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogiate arendamine ja selleks vajalike uuringute teostamine, mis ei kattu tootearenduse määratluses kirjeldatud tegevustega. Tegevus võib sisaldada alamtegevusena katseprojekti. Uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogiate arendamisega seotud tegevused toimuvad pigem laboritingimustes ega ole samavõrd kaubandusliku orientatsiooniga kui tootearendusprojektid. Näiteks võib projekt olla suunatud olemasoleva tehnoloogia (külvikord, maakasutus vms) kohandamisele tingimustele, kus seda ei ole varem rakendatud.

Tootearendusele suunatud projektide määratlemisel kõnesoleva meetme jaoks on lähtutud teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni riigiabi raamistikus (2014/C 198/01, lk 198/5, punkt j) toodud tootearenduse definitsioonist. Seega võib toetatav tootearendusprojekt sisaldada järgmisi komponente.

- Olemasolevate teaduslike, tehnoloogiliste, ärialaste ja muude asjaomaste teadmiste ja oskuste omandamine, ühendamine, kujundamine ja kasutamine uute, muudetud või täiustatud toodete, protsesside või teenuste arendamiseks.
- See võib hõlmata ka tegevust, mis on suunatud uute toodete, protsesside või teenuste põhimõttelisele määratlemisele, kavandamisele ja dokumenteerimisele.
- Tootearendus võib olla uute või täiustatud toodete, protsesside või teenuste prototüüpide loomine, tutvustamine, katsetamine ja valideerimine tegelikke töötingimusi kajastavas keskkonnas, kui põhieesmärk on olulises osas mittevalmis toodet, protsessi või teenust tehniliselt täiustada.
- See võib hõlmata kaubanduslikul eesmärgil kasutatavate prototüüpide ja katseprojektide arendamist, kui prototüüp on tingimata kaubanduslik lõpptoodet ja kui selle tootmine üksnes tutvustamise ja valideerimise eesmärgil on liiga kallis.

Tootearendus ei hõlma olemasolevate toodete, tooteliinide, tootmisprotsesside, teenuste ja muude toimingute rutiinset või perioodilist muutmist, isegi kui sellised muudatused tähendavad täiustamist.

Kokkuvõtvalt on tootearenduslikule tegevusele iseloomulik kaubanduslik suunitlus ning tavapäraselt toimub tegevus ettevõttes. Tootearendusprojekt võib järgneda eelmises lõikes kirjeldatud projektile (nt laboris eelnenud projekti raames saadud tulemuste rakendamine katsepartii tootmisel) või eelneeda sellele (nt dokumenteeritakse tootearenduses tekkivaid kitsaskohti, mis vajaksid täiendavaid uuringuid laboritingimustes).

Võrdluseks: teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni riigiabi raamistikus (2014/C 198/01, lk 198/6, punkt q) toodud rakendusüüringu definitsiooni kohaselt peetakse rakendusüüringu all silmas järgmistele iseloomulikele joontele vastavat tegevust: kavandatud teadustegevus või oluline uuring uute teadmiste ja oskuste hankimiseks, mida saab kasutada uute toodete, protsesside või teenuste väljatöötamisel või olemasolevate toodete, protsesside või teenuste märkimisväärsel täiustamisel. See hõlmab keerukate süsteemide koostisosade loomist ning võib sisaldada prototüüpide loomist laborikeskkonnas, millel on imiteeritud liidesed olemasolevate süsteemidega ning katsetootmisliini ehitamist, kui see on rakendusüüringu ja eriti geneerilise tehnoloogia valideerimise jaoks vajalik.

Eelnõu § 5 lõikes 2 sätestatakse, et katseprojekti raames toetatakse tegevusi, mis on seotud toodete või tehnoloogiate katsetamisega tingimustes, kus neid ei ole varem rakendatud. Katseprojekti faas eelneb toote/tehnoloogia äriliselt kasutusele võtmisele (eeldusel, et toodet/tehnoloogiat osutub võimalikuks äriliselt kasutusele võtta) ja võib järgneda uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogiate arendamisele või tootearenduse projektile.

Katseprojekti raames testitakse eri kontekstis tehnoloogia, meetodite ja tövõtete ärilist kasutamist ning vajaduse korral kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust 1305/2013 lk 347/493.

Kuna meetme raames toetatud projektide kohta tuleb tulemused avalikustada, sätestatakse toetatava tegevusena ka elluviidud projektitegevuste tulemuste levitamisega (esitlus- ja teavitustegevused) seotud kulude katmine, kusjuures eelnõu § 5 lõike 3 kohaselt on abikõlblikud ka piiriülese tulemuste levitamisega seotud kulud. Projektitulemuste levitamisega seotud kulusid ei toetata juhul, kui esineb topeltrahastamist, s.o kui samade kulude katmiseks on projekti osapooled juba saanud toetust või kui nad taotlevad toetust muudest rahastamisallikatest (EAFRD kaasrahastatavad toetused, muude piiriülesed projektid vm allikad). Taotlemisel esitavad taotleja ja partner kinnituskirja, et ei taotle ega ole taotlenud toetuse abil kaetavate kulude katteks rahastust muudest rahastamisallikatest.

Eelnõu § 5 lõigetes 4 ja 5 täpsustatakse toetuse andmise tingimusi EIP töörühma poolt taotletava piiriülese projekti kohta ning defineeritakse piiriülese EIP töörühma projektis osalemine juhtpartneri või EIP töörühma projektipartnerina.

Lähtudes EIP juhendi (http://ec.europa.eu/eip/agriculture/sites/agri-eip/files/pb_guidelines_eip_implementation_2014_en.pdf) punkti 4.5 lõikes 5 kirjeldatud piiriülese koostöö vormist, võib EIP töörühm taotleda toetust sellise EIP piiriülese projekti rahastamiseks, kus ta osaleb EIP töörühma partnerina ja kus asjaomase piiriülese töögrupi kulud kaetakse kahe erineva regiooni poolt. Juhul, kui EIP töörühm taotleb piiriülese projekti rahastamist, peab ta määratlema oma osaluse antud projektis kas piiriülese EIP töörühma projekti juhtpartnerina või piiriülese EIP töörühma projekti partnerina.

Projekti juhtpartner on isik, kes koordineerib kogu piiriülese projekti elluviimist ja partnerite tegevust ning tagab seeläbi kavandatud projektitegevuste toimumise vastavalt kokkulepitud ajakavale ja eelarvele. Kui EIP töörühm osaleb piiriüleses projektis juhtpartnerina, võib ta taotleda kogu projekti kulude (sh koordineerimiskulud ning Eesti osaleja kulud) katmist.

EIP töörühma projektis partnerina osalemisel saab Eesti partner toetust taotleda üksnes oma kohalike tegevuste kulude katteks. Teisisõnu, sellisel juhul katab EIP piiriülese töögrupi kulud regioon A, välja arvatud ühe partneri omad, kelle tegevused asuvad regioonis B ja kelle kulud katab regioon B, mistõttu ei kohaldu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320–469), artiklis 70 viidatud 5 protsendi programmipiirkonnast väljapool asuvate tegevuste klausel. Regiooni A asutus annab heakskiidu kogu projektile ja katab kõik koostöökulud, v.a partner B kulud. Partner B on projekti täieõiguslik täitja, kes viib ellu olulise osa projektitegevustest. Tema tegevused asuvad regioonis B ja ta taotleb kulude katmist regiooni B programmi raames, tõendades korraldusasutusele B oma osalust regiooni A EIP töörühmas.

Korraldusasutus kaalub, kas koostööprojekti rakendamine loob ka regioonile B lisaväärtust. Kui koostööprojekti rakendamine toob ka regioonile B lisaväärtust, peavad olema lisaks täidetud ka järgmised tingimused:

- 1) korraldusasutus A kinnitab, et partneri B tegevus regioonis B moodustab olulise osa koostööprojekti tegevustest (infovahetus korraldusasutuste A ja B vahel);
- 2) korraldusasutus B kinnitab, et regiooni A töörühma töö on kooskõlas regiooni B arengukava ja prioriteetidega;

3) korraldusasutused A ja B lepivad kokku, kuidas korraldatakse piiriülese tööühma tegevuste kontroll.

Korraldusasutuse hinnangu EIP koostööprojekti vajalikkuse ning projektitegevuste arengukavale ja arengukava prioriteetidele vastavuse kohta esitab hindamise etapis hindamiskomisjoni kuuluv Põllumajandusministeeriumi esindaja.

Eelnõu § 5 lõikes 6 loetletakse tegevused, mida selle meetme raames ei toetata:

- 1) puidust ehitusmaterjalide ja mööblitööstuse toodete ning tubakatoodete tootmine, töötlemine ja turustamine;
- 2) eraldiseisev teadustegevus, millel puudub praktiline väljund toetust taotleva ettevõtja jaoks;
- 3) teavitus- ja esitlustegevused, mis kattuvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 14 alusel toetatavate teavitustegevustega (nt juba kasutusel oleva tehnoloogia tutvustamine, mis ei ole suunatud projekti käigus katsetatava tehnoloogia näitlikustamisele);
- 4) tegevus või ost, mille kulude katmiseks on taotletud toetust muu projekti raames.

Eelnõu § 6 kirjeldab projektile esitatavaid nõudeid.

Eelnõu § 6 lõikes 1 kehtestatakse tingimusena teadus- ja arendusasutuse kaasamine projekti partnerina. Toetust võib taotleda projekti elluviimiseks, kui taotleja on kaasanud partnerina projekti kavandamisse ja elluviimisse vähemalt ühe Euroopa Liidu liikmesriigis või riigis, kellel on kehtiv assotsieerumisleping Euroopa Liiduga, registreeritud ja tegutseva teadus- ja arendusasutuse (edaspidi *partner*), kellel on projekti valdkonnas varasem teadus- ja arendustegevuse kogemus ning projekti elluviimiseks vajalikud vahendid, ruumid ja asjaomase kvalifikatsiooniga personal. Teadus- ja arendusasutusena võib kaasata ka tehnoloogia arenduskeskuse.

Eelnõu § 6 lõikes 2 sätestatakse kohustus teavitada üldsust projekti tulemustest. Kuna projekti tulemustest teavitamisega võivad olla seotud kulutused, on nende katmine selle meetme raames abikõlblik tegevus. Sõltumata sellest, kas taotleja taotleb projekti tulemustest teavitamisega seotud kulude katmist või mitte, peab projektitaotlus sisaldama kirjeldust, millisel moel kavatakse projekti tulemusi levitada, ning teavituskohustuse järgimise läbimõeldust analüüsitakse projektitaotluse hindamisel. Toetuse viimast väljamakset ei tehta enne, kui teavitatusnõue on täidetud.

Eelnõu § 6 lõige 3 sätestab, et taotleja, kellel on õigus taotleda toetust kuni 90-protsendilise toetusmääraga (st projekt kuulub lisa 1 või vähese tähtsusega abi alla), peab taotluses määrama, kas projekti tegevus on seotud:

- põllumajandus-, toidu- ja metsandussektoris uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogiate arendamisega, sh asjaomaste uuringutega või
- tootearendusprojektide elluviimisega või
- mõlemaga, st nii põllumajandus-, toidu- ja metsandussektoris uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogiate arendamisega (sh asjaomased uuringud) kui ka tootearendusega.

Eelnõu § 6 lõige 4 seab piirangu sama projekti raames eelnõu § 6 lõikes 3 kirjeldatud tegevuste kombineerimisele juhul, kui taotleja vähese tähtsusega abi määr on ületatud ning kohaldub riigiabi. Taotleja, kellele kohaldatakse riigiabi, peab taotluses määratlema, kas ta taotleb toetust põllumajandus-, toidu- ja metsandussektoris uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogiate arendamiseks või tootearenduseks ning neid omavahel kombineerida ei saa. Kuna tootearendusele kehtivad riigiabi kohaldumisel erinevad toetusmäärad, tuleb selguse huvides tootearendusele suunatud projektid esitada eraldi taotlusena. Et esitatud taotluste arvule taotleja kohta piirangud puuduvad, saab innovatsioonitegevuste muude etappide toetamiseks esitada eraldi taotluse, kasutades näiteks tootearenduse projekti raames saadud teadmisi uute tehnoloogiate väljaarendamisele suunatud projektitegevuste kavandamisel või vastupidi.

Eelnõu § 6 lõige 5 kehtestab miinimumnõuded andmete kohta, mis selle meetme raames toetust saanud projekti kohta tuleb avalikustada. Toetatava projekti kohta teabe ja tulemuste levitamine on toetuse saajale kohustuslik ning sellega seotud kulud ka abikõlblikud. Projekti kohta teabe levitamist on soovitatav alustada võimalikult varakult, kuid kindlasti tuleb projekti lõpus projektitulemustest laiemat avalikkust teavitada. Teavitatusnõude täitmine on eelduseks viimase väljamakse tegemisel.

Teavitatusnõuete järgmise hõlbustamiseks on allpool olev näidis, mis sisaldab kohustuslikke miinimumnõudeid. Näidis vastab Euroopa Liidus kasutatava formaadi nõuetele, olles seega rakendatav ka Euroopa Liidu EIP-võrgustiku, Horisont 2020 vm raames kasutamiseks.

Näidis projekti kohta teabe levitamiseks, sh kohustuslikud miinimumnõuded

• Lühike ja lihtsalt mõistetav pealkiri (üks kokkuvõttev lause projekti kohta, kuni 150 tähemärki (tühikuteta)) • Millist probleemi/võimalust projekti raames saadavad teadmised aitavad lahendada praktiku/lõppkasutaja jaoks? (projekti eesmärk) • Kui saadavaid teadmisi rakendatakse, siis mis oleks lõppkasutaja jaoks sellest saadav kasu/võimalused? (mida see projekt pakub, kuidas saab praktikas/lõpptarbija projektitulemusi kasutada?) • Peamised tulemused (2-3 olulisemat tulemust: mida on projekti jooksul tehtud?) • Peamine praktiline väljund/soovitused: tuua välja projekti elluviimise tulemusel tekkinud rakendatav väljund /prakтика /teave /soovitused
1) Kohustuslikud andmed: • Projekti pealkiri (kuni 150 tähemärki) • Teksti edastaja (kontaktisik antud teksti jaoks) • Projekti koordinaator vastavalt koostöölepingule (nimi, aadress, e-post, telefon) (selle meetme puhul: taotleja) • Projekti partnerid (nimi, aadress, e-post, telefon) • Lühikokkuvõtte emakeeles vastavalt ülaltoodud juhisele, sh eesmärk, peamised tegevused, (oodatud) praktilised tulemused (u 200 sõna/1200 tähemärki (tühikuteta)) • Märksõnad • Projekti staatus: alustatud (kui projekt on heakskiidetud) /lõpetatud • Rahastamisallikas (MAK, Horisont2020, vm) • Projektiperiood (algus/lõpp) • Geograafiline asukoht (piirkond NUTS 3 klassifikaatori alusel), kus peamiselt projektitegevused toimuvad (et oleks võimalik võtta kontakti sama piirkonna sees või sõlmida kontakte teistes piirkondades) • Lõpparuanne, sh põhjalik tulemuste kirjeldus (kohustuslik lõpetatud projekti puhul) • Projekti kogueelarve
2) Soovituslikud elemendid: • Projekti lühikokkuvõtte inglise keeles vastavalt ülaltoodud juhisele, sh eesmärk, peamised tegevused, (oodatavad) praktilised tulemused, jne: 10001500 tähemärki (tühikuteta) • Audiovisuaalne materjal, mis võiks olla praktikute jaoks huvipakkuv (Youtube, vm) • Projekti kodulehe aadress (URL) • Veebiaadress(id), kus projekti tulemused on kättesaadavad pärast projekti lõpetamist • Projekti konteksti kirjeldus (mis andis tõuke projektiidee sünniks, nt seaduste või turuga seotud vajadus vm)
3) Elemendid vabal valikul: • Lisaks riiklik/piirkondlik osa, juhul kui liikmesriik/regioon on selle nõutavaks teinud (nt seire eesmärgil)

- Lisakommentaariid oma valikul (nt soovitusel tulevasteks tegevusteks/uuringuteks, teatud tarbijatele, vm)

Avalikult kättesaadavaks peavad olema tehtud vähemalt järgmised andmed:

- 1) projekti pealkiri;
- 2) taotleja esindaja kontaktandmed (kontaktsik, taotleja või projekti koordinaator: nimi, aadress, e-posti aadress, telefon);
- 3) taotleja kontaktandmed;
- 4) projekti partneri või partnerite kontaktandmed (nimi, aadress, e-posti aadress, telefon);
- 5) projekti lühikokkuvõte, sealhulgas eesmärk, peamised tegevused, ning projekti (oodatud) praktilised tulemused (u 200 sõna/1200 tähemärki (tühikuteta);
- 6) märksõnad;
- 7) projekti staatus (alustatud/lõpetatud);
- 8) projekti rahastamisallikas;
- 9) projektiperiood (algus-lõpp);
- 10) projekti geograafiline asukoht, kus projektitegevused peamiselt toimuvad (piirkond NUTS 3 klassifikaatori alusel);
- 11) lõppenud projekti puhul projekti lõpparuanne, sealhulgas põhjalik projekti tulemuste kirjeldus;
- 12) projekti kogueelarve.

Kõikide projektide puhul on soovitatav kasutada ühe teavituskanalina üle-Euroopalise EIP võrgustiku portaali www.eip-agri.eu, mis on avatud ka nn mitte-EIP koostööprojektidele teabevahetuseks. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse nr 1305/2013 artikli 57 lõikele 3 kohaselt on EIP tööühmade jaoks selle portaali kaudu oma projekti tegevuste tutvustamine ja tulemuste levitamine kohustuslik. Samuti on EIP tööühmadele kohustuslik teavitada oma projekti tulemustest Eesti Maamajanduse Infokeskuse kaudu, teiste projektide puhul on see soovitatav.

Eelnõu § 6 lõige 6 kehtestab varaseima lubatud ajapiiri projekti tegevustega alustamiseks. Kavandatava projekti elluviimist ei või alustada varem kui taotluse esitamise päevale järgneval päeval. Ka projekti elluviimist tõendavad dokumendid ei või olla väljastatud varem kui taotluse esitamise päevale järgneval päeval.

Eelnõu §-s 7 sätestatakse abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud. Abikõlblikuks kuluks on tegevuse käibemaksuta maksumus. Käibemaks on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 69 lõike 3 punkti c kohaselt abikõlblik üksnes siis, kui see ei ole käibemaksuseaduse alusel tagasi nõutav. Abikõlblikud on ka kulud, mis on tehtud abikõlbliku objekti tähistamiseks.

Eelnõu § 7 lõikes 1 loetletakse kulud, mis on selle meetme raames abikõlblikud:

- 1) projekti elluviimisega seotud personalikulud, sealhulgas töötasu või lepingujärgne tasu ning tasutav sotsiaalmaks ja töötuskindlustusmaks ning puhkusetasu. Makstav puhkusetasu peab olema proportsioonis projekti heaks töötatud ajaga ning puhkusepäevad ei või ületada väljateenitud puhkusepäevi, mistõttu puhkusetasu katmine antud toetuse raames on rakendatav eelkõige pikema kestvusega projektide puhul;
- 2) mittetootlikud investeeringud, mis hõlmavad tarkvara, katse- ja uurimisvahendite ning -seadmete ostmise, liisimise, rentimise või üürimise kulusid sel määral, mil neid kasutatakse projekti jaoks ja selle elluviimise aja jooksul. Mittetootlikuks investeeringuks loetakse investeering, millega ostetakse või renditakse tarkvara, katse- ja uurimisvahend või seade, mille soetamine on vajalik projekti raames tehtava katse, uuringu vms arendustegevuse elluviimiseks ning mida ei kasutata tootmisprotsessis ärilise tegevuse eesmärgil. Kui ostetud vahendit ja seadet ei kasutata projekti jaoks kogu selle kasutusea vältel, loetakse abikõlblikuks vaid

- amortisatsioonikulud, mis vastavad projekti kestusele ja mis arvutatakse üldiselt aktsepteeritava raamatupidamistava kohaselt;
- 3) kolmandalt osapoolelt turuhinnaga ostetud või litsentsitud lepinguliste teadmiste või patendi kasutamisega seotud kulud, sisseostetud uuringu, analüüsi või tehnilise teabe kulud ning otseselt projekti elluviimisega seotud konsultatsiooni ja muu sarnase teenuse kulud;
- 4) kaudsed lisakulud hüvitatakse lihtsustatud hüvitisviisi alusel kuni 15% ulatuses projekti otsestest personalikuludest. On oluline silmas pida, et lihtsustatud hüvitisviisi saab rakendada üksnes nende toetuse saajate puhul, kelle puhul saadab toetus ei ole käsitletav riigiabina (st kui saab rakendada 90% toetuse abimäära, saab rakendada ka lihtsustatud hüvitisviisi). Lihtsustatud hüvitisviisi kasutamine tähendab, et kaudseid kulusid ei hüvitata kuludokumentide alusel, mis võimaldab vähendada meetme tegevuse rakendamise administratiivkoormust. Kaudseteks kuludeks on näiteks kulud bürootarvetele, sidekulud (sh telefoni- ja postikulu), infotehnoloogia kulud (sh kontoritehnika ost ning serverite, võrkude ja kontoritehnika hooldus- ja remondikulud), kommunaalkulud (sh kütte-, vee-, elektrikulud ning ja ruumide koristamise kulud), kontoriruumide rent, valveteenus. Näiteks taotleja, kelle puhul saab rakendada lihtsustatud hüvitisviisi, eelarvestab enda kaudseid kulusid arvestades kõigepealt projekti kogueelarvest kuni 12% oma personalikuludeks, ning siis oma personalikuludest arvestab 15% kaudseteks kuludeks, mida hüvitatakse lihtsustatud hüvitisviisi alusel;
- 5) projektitulemuste levitamisega seotud kulud, sh rahastamisallika sümboolika kasutamisega seotud kulud;
- 6) lähetuskulud Euroopa Liidu piires, mis on seotud projektitulemuste levitamisega või projekti elluviimiseks vältimatult vajalikud. Lähetuskulude hulka arvatakse sõidukulud (lennupilet turismiklassis, kohalik ühistransport jne), majutuskulud, reisikindlustus, päevarahad;
- 7) EIP piiriülese projekti abikõlblikud koostöökulud EIP töörühma puhul, kes osaleb piiriüleses koostööprojekti juhtpartnerina;
- 8) muud toetava tegevusega otseselt seotud ja tegevuse elluviimiseks vajalikud kulud, mis on vajalikud projekti tegevuse eluviimiseks ning vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 artiklis 61 loetletud kuludele ning mida ei ole nimetatud selles määruses mitteabikõlbliku kuluna. Ammendavat loetelu kõikidest võimalikest kuludest ei ole siiski võimalik esitada, see sõltub konkreetsest projektist, mida ellu viiakse. Projekti raames toetatava tegevusega võivad kaasned ka nendega otseselt seotud ja nende elluviimiseks vältimatult vajalikud muud kulud, mida ei ole võimalik kululiikidena hetkeseisuga nimetada, kuid mis on põhjendatud ja aitavad kaasa projekti elluviimisele. Käesoleva punkti lisamine võimaldab säilitada paindlikkuse tegevuste täpsema kirjeldamise ning abikõlblike kulude puhul, mis on innovatsioonitegevuste elluviimisel vajalik;
- 9) käibemaks on abikõlblik Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr1303/2013 artikli 69 lõike 3 punkti c kohaselt.

Eelnõu § 7 lõikega 2 kehtestatakse piirang taotleja personalikuludele, mis ei või ületada 12% projekti abikõlbliku kulu maksumusest. Partneri personalikuludele piirangut ei ole.

Eelnõu § 7 lõige 3 sätestab, et kui lõike 1 punktis 2 ostetud vahendit ja seadet ei kasutata projekti jaoks kogu selle kasutusea vältel, loetakse abikõlblikuks üksnes amortisatsioonikulud, mis vastavad projekti kestusele ja mis arvutatakse üldiselt aktsepteeritava raamatupidamistava kohaselt.

Eelnõu § 7 lõige 4 sätestab, et abikõlblik kulu peab olema mõistlik, põhjendatud, selge, üksikasjalikult kirjeldatud, majanduslikult otstarbekas ja vajalik projekti eesmärgi saavutamiseks. Taotleja peab tagama toetusraha otstarbeka ja säästliku kasutamise.

Eelnõu § 7 lõikes 5 sätestatakse mitteabikõlblikud kulud, milleks on:

- 1) tootmis- või töötlemisseadmesse ja ehitisse tehtava investeeringu kulud;

- 2) tehnoloogiasse tehtava investeeringu kulud, kui tehnoloogiat saab kasutada või muuta kasutuskõlblikuks tööstuslikus rakenduses või kaubanduslikul eesmärgil (nn tootlik investeering);
- 3) standardtarkvara, -arvutustehnika ja -sidevahendi, sealhulgas mobiiltelefoni ostmise ja rentimise kulud;
- 4) kasutatud seadme ostmise kulud;
- 5) lepingu sõlmimisega, intressiga, kindlustusega ja muu taolisega seotud kulud;
- 6) liisimise, rentimise või üürimise makse, peale projekti elluviimise lõpetamist;
- 7) tolli-, sisseveo- ja muu maks, mida hüvitatakse, tasaarveldatakse ja kustutatakse muul moel ning mis ei moodusta osa Eesti maksusüsteemist või mis on eapropordionaalselt suur kulutus projekti mis tahes osale;
- 8) koolituskulud, sealhulgas koolitusreisi kulud. Koolituskulude määratlus lähtub tulumaksuseaduses toodud definitsioonist, mille kohaselt on koolituskuludeks riigi või kohaliku omavalitsusüksuse haridusasutuses, avalik-õiguslikus ülikoolis, antud õppekava osas tegevusluba, registreeringut Eesti Hariduse Infosüsteemis või õigust kõrgharidustaseme õpet läbi viia omavas erakoolis või eelloetletutega samaväärses välismaa õppeasutuses õppimise või nende õppeasutuste poolt korraldatavatel tasulistel kursustel õppimisega seotud kulud;
- 9) sularahamakse, teenustasu pangatoimingu eest, intress, tagatismakse ja finantsteenusega seotud muu kulu;
- 10) maa ja olemasoleva hoone ostmise ja rentimise kulud;
- 11) õigus- ja raamatupidamisteenuse eest tasumiseks tehtud kulutused ning tehnilise teostatavuse uuringu eest tasumiseks tehtud kulutused;
- 12) kulutused reklaamile;
- 13) riigilõiv, notaritasu;
- 14) trahv, finantskaristus ja kohtumenetluse korral menetluskulud;
- 15) toreduslikud kulutused tsiviilseadustiku üldosa seaduse § 63 tähenduses ja muud majanduslikult ebaotstarbekad kulud;
- 16) keskkonnamõju hindamisega või detailplaneeringu koostamisega kaasnevad kulud;
- 17) muud kulud, mis ei ole otseselt seotud kavandatava projekti või tegevuse elluviimisega.

Eelnõu § 7 lõige 5 sätestab võimaluse arvestada projekti abikõlbliku kulu omafinantseeringuna mitterahalisi sissemakseid. Sätte aluseks on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 artikli 61 punkt 3 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikkel 69. Mitterahalise omaosaluse rakendamise võimalus puudutab eeskätt näiteks projektis teatud osa personalikulude omaosalusena arvestamist. Omaosaluse maksumus peab olema mõistlik ning vajaduse korral tõendatav. Omaosaluse maksumuse kalkuleerimisel personalikulude puhul tuleb arvesse võtta antud töökoha tavapärase maksumust, mida saab tõendada näiteks kehtiva palgaastmestiku, sarnaste ülesannete täitmisega seotud töölepingute, varasemate palga väljamaksete jne alusel. Maa ja kinnisvara omaosalusena antud meetme raames näidata ei saa.

Eelnõu §-s 8 sätestatakse nõuded hinnapakumusele. Sätete eesmärk on tagada hinnapakumuste koostamine turutingimustel – püütakse vältida ülehinnatud ehk kahjulikke tehingud ELi finantshuvidest lähtuvalt.

Eelnõu § 8 lõige 1 sätestab, et kui ostetud üheliigilise teenuse või töö, materiaalse või immateriaalse vara käibemaksuta maksumus ületab 5000 eurot, peab taotleja, toetuse saaja või partner olema saanud kulutuse kohta vähemalt kolmelt asjakohast teenust osutavalt isikult võrreldavad hinnapakumused koos pakumuse tehniliste tingimuste loeteluga, mis osutavad tehnilisele spetsifikatsioonile (edaspidi *hinnapakumused*).

Eelnõu § 8 lõige 2 sätestab, et kui nimetatud kulutuse maksumus ei ületa 5000 eurot või kui asjaomases valdkonnas on ainult üks pakkuja, peab taotleja, toetuse saaja või partner olema

saanud kulutuse kohta vähemalt ühe hinnapakkumuse või olema koostanud projekti eeldatava maksumuse kululiikide kaupa.

Eelnõu § 8 lõikes 3 loetletakse andmed, mida hinnapakkumus peab sisaldama. Hinnapakkumus peab sisaldama taotleja nime, pakkuja nime, pakkuja kontaktandmeid, hinnapakkumuse väljastamise kuupäeva, hinnapakkumuse kehtivusaega ning kavandatava tegevuse käibemaksuta ja käibemaksuga maksumust.

Eelnõu § 8 lõike 4 kohaselt ei tohi väljavalitud pakkumus olla põhjendamatult kõrge hinnaga võrreldes tavaliselt sarnase kulutuse eest tasutava hinnaga.

Eelnõu § 8 lõige 5 seab kohustuse põhjendada väljavalitud hinnapakkumust objektiivselt. Juhul, kui taotleja või partner ei ole valinud odavaimat hinnapakkumust, peab tehtud valiku kohta esitama põhjenduse.

Eelnõu § 8 lõige 6 sätestab, et selguse huvides peab hinnapakkumusel olema iga ostetud teenuse, töö või vara hind eraldi välja toodud. Kulude eraldi väljatoomise eesmärgiks on tagada nende kontrollitavus, et vältida võimalikku kulude paisutamist ning ebamõistlikkust.

Eelnõu § 8 lõige 7 käsitleb olukorda, kus hinnapakkumisi ei saadud nõutaval arvul. Sel juhul on toetuse kasutamise eelduseks põhjenduse esitamine, milles selgitatakse nõutavate hinnapakkumuste arvu mittesaavutamist.

Eelnõu § 8 lõiked 8 ja 9 sätestavad, et hinnapakkujad ei või olla seotud omavahel ega hinnapakkumuse küsijaga. Taotleja, toetuse saaja või partner ja hinnapakkuja ning nende osanik, aktsionär või liige ei tohi omada osalust üksteise äriühingus ega kuuluda üksteise juhatusse või nõukokku.

Eelnõu § 9 sätestab toetuse määra ja suuruse. Toetuse määrad tulenevad riigiabi reeglitest ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusest (EL) nr 1305/2013.

Eelnõu § 9 lõige 1 käsitleb projekte, mis on seotud ELTL lisas 1 nimetatud toodetega. Tegevused määratletakse lisa 1 alla kuuluvaks lähtuvalt kõnealuse projekti eesmärgist. ELTL lisas 1 nimetatud toodetega seotud projektide suhtes riigiabi ei kohaldu ning toetusmääraks on kuni 90% projekti abikõlblikest kuludest.

Eelnõu § 9 lõige 2 käsitleb projekte, mis ei ole seotud ELTL lisas 1 nimetatud toodetega ja mille taotleja vastab vähese tähtsusega abi saamise nõuetele komisjoni määruse (EL) nr 1407/2013 kohaselt. Selliste projektide suhtes kohaldatakse toetusmäära kuni 90% abikõlblikest kuludest, kuid mitte rohkem kui 200 000 eurot vähese tähtsusega abi saaja kohta. Kui taotleja taotleb vähese tähtsusega abi kohaste määrade rakendamist, kontrollib ta oma sobilikkust vähese tähtsusega abi kohaldamiseks ning tagab enda kohta käivate andmete õigsuse ja ajakohasuse vähese tähtsusega abi registris. Kui taotleja taotleb toetust vastavalt vähese tähtsusega abi määradele, märgib ta selle taotlusesse ning kinnitab, et ta on sobilik vähese tähtsusega abi kohaste määrade rakendamiseks, olles ise eelnevalt kontrollinud enda kohta käivate andmete õigsust vähese tähtsusega abi registrist.

Kui projekt ei ole seotud ELTL lisas 1 nimetatud toodetega, projekti taotleja ei vasta vähese tähtsusega abi saamise nõuetele või muul juhul, mis välistab eelnõu § 9 lõigete 1 ja 2 rakendamise, kehtivad järgmised **eelnõu § 9 lõikes 3** toodud komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 artiklil 25 tuginevad toetusmäärad vastavalt projekti tüübile ja abisaajale:

Abisaaja	Põllumajandus-, toidu- ja metsandussektoris uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogiate arendamisega, sh asjaomased uuringud, seotud projekt	Tootearendusega seotud projekt
suurettevõtja	kuni 50%	kuni 25%
keskmise suurusega ettevõtja	kuni 60%	kuni 35%
väikeettevõtja (sh mikroettevõtja) (VKE)	kuni 70%.	kuni 45%

Eelnõu § 9 lõikes 4 täpsustatakse tingimusi, mille täitmise korral võib saada toetust lõikes 3 sätestatud toetusmäärast 15 protsendi võrra rohkem, ent mitte rohkem kui 80 protsenti projekti abikõlbliku kulu maksumusest. Kõrgema toetusmäära rakendamine eeldab, et täidetud on üks järgmistest tingimustest:

- 1) projekt hõlmab tõhusat koostööd ettevõtjate vahel, kellest vähemalt üks on väikese või keskmise suurusega ettevõtja komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 artikli 2 punkti 2 tähenduses, projekt viiakse ellu vähemalt kahes liikmesriigis või liikmesriigis ja Euroopa Majanduspiirkonna lepingus osalevas riigis ning ükski ettevõtja ei kannaks üle 70% abikõlblikest kuludest, või
- 2) projekt hõlmab tõhusat koostööd ettevõtja ja vähemalt ühe teadusuuringute ja teadmiste levitamise tegeleva organisatsiooni vahel, kes kannab vähemalt 10% abikõlblikest kuludest ning kellel on õigus avaldada oma uuringu tulemused;
- 3) projekti tulemusi levitatakse laialdaselt konverentsidel, väljaannetes, avatud juurdepääsuga hoidlates või tasuta või avatud lähtekoodiga tarkvara kaudu.

Eelnõu § 9 lõikega 5 sätestatakse toetuse maksimaalseks suuruseks on 350 000 eurot abikõlblikest kuludest projekti kohta.

Eelnõu § 9 lõikes 6 täpsustatakse toetuse määra juhul, kui toetust taotlevad kaks või enam taotlejat ühiselt, kellele kehtivad erinevad toetusmäärad vastavalt lõikes 1–3 sätestatud määradele. Sellisel juhul lähtutakse iga taotleja puhul määrast, mis talle kohalduks eraldi taotledes selle paragrahvi lõigetes 1–3 sätestatud nõuete ja määrade kohaselt.

Eelnõu § 10 sätestab taotluse esitamise ja taotluse esitamise tähtajaga seotud üksikasjad.

Eelnõu § 10 lõikes 1 sätestatakse, et taotleja esitab toetuse saamiseks elektrooniliselt selleks ettenähtud tähtajal PRIA-le avalduse ning selles esitatud andmeid tõendavad dokumendid (edaspidi koos *taotlus*). Taotluse ning sellega seotud dokumentide elektroonne esitamine on vajalik menetluse kiirendamiseks ning seireandmete kiiremaks ja korrektsemaks kogumiseks. PRIA koostab toetuse saamiseks esitatava taotluse vormi ja avaldab selle oma veebilehel. Taotluses esitatud andmed on vajalikud määruses sätestatud nõuetele vastavuse kontrollimiseks ja meetme seireks vajalike andmete kogumiseks. Avalduse on allkirjastanud juriidilisest isikust taotleja esindusõigust omav isik elektrooniliselt esitatava taotluse puhul digitaalallkirjaga.

Eelnõu § 10 lõikes 2 sätestatakse, et toetuse saamiseks esitab taotleja PRIA-le projektiplaani. Nõuded projektiplaanile on kehtestatud §-s 12.

Eelnõu § 10 lõige 3 kirjeldab taotluse esitamise võimalusest teavitamist. Taotluse esitamise tähtaja teeb PRIA teatavaks ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja oma veebilehel. Kuna meetme raames on loodud võimalus taotleda toetust piiriülestes EIP koostööprojektides osalemisega seotud kulude katmiseks, sätestatakse lisavõimalusena toetuse taotlusvoorude väljakuulutamise korraldusametuse ettepanekul. Sellise võimaluse loomine on tingitud erinevates riikides toimuvate taotlusvoorude erinevast ajakavast, mistõttu võib piiriülese koostöö soodustamiseks osutada vajalikuks kuulutada välja taotlusvoore ka üksnes EIP piiriüleses koostööprojektis osalemiseks.

Eelnõu § 10 lõige 4 sätestab, et PRIA koostab toetuse saamiseks esitatava avalduse ja projektiplaani vormid ning avaldab need oma veebilehel.

Eelnõu § 10 lõige 5 kirjeldab toetuse saamiseks esitatava avalduse allkirjastamise üksikasju. Avalduse allkirjastab taotleja või tema esindusõigust omav isik elektrooniliselt esitatava taotluse puhul digiallkirjaga või paberil esitatava taotluse puhul omakäeliselt.

Eelnõu § 11 sätestab nõuded taotlusele. Taotleja esitab PRIA-le taotluse, mis sisaldab järgmisi andmeid:

- 1) taotleja kontaktandmed;
- 2) taotleja esindaja kontaktandmed;
- 3) taotleja juriidiline vorm või tüüp (ettevõtja, ettevõtjad, TÜ, MTÜ, EIP tööühm) ja tegevusala (EMTAK koodi alusel);
- 4) ettevõtte suurus;
- 5) tegevuse või projekti kirjeldus;
- 6) tegevuse või projekti pealkiri;
- 7) partneri kontaktandmed;
- 8) teised projekti kaasatud pooled;
- 9) kavandatava tegevuse ulatus ja liik;
- 10) projekti algus- ja lõppkuupäev;
- 11) tegevuse eelarveline maksumus (projekti jaoks vajaliku rahastamise summa);
- 12) taotleja ja partneri kinnitused taotlejale esitatud nõuete ja kohustuste kohta;
- 13) EIP piiriülese koostööprojekti puhul kinnitus teise riigi rahastamisotsuse kohta, selle olemasolu korral;
- 14) andmed müügitulu kohta;
- 15) projekti toimimise koht.

Eelnõu § 12 sätestab nõuded taotluse osaks olevale projektiplaanile.

Eelnõu § 12 lõige 1 kehtestab PRIA-le esitatava projektiplaani minimaalseid sisunõuded. Projektiplaani on üks peamisi dokumente, mille alusel hindamiskomisjon saab hinnata kavandatava projekti kvaliteeti, läbimõeldust ja vajalikkust.

Projektiplaani peab sisaldama järgmisi andmeid:

- 1) projekti tegevuste lühikirjeldus;
- 2) projekti lähteülesanne;
- 3) projekti tööplaan;
- 4) projekti ajakava koos projekti etappidega;
- 5) projekti lahendusteed (muu hulgas on soovitatav kirjeldada valitud lahendustee põhjendusena alternatiivseid lahendusi, st valiku põhjendust) ja kasutatavat meetodikat;
- 6) projekti oodatavad tulemused;
- 7) projekti eeldatavad kaasatavad osapooled ja tööjaotus projekti tegevuste elluviimisel;
- 8) projekti eelarve kalkulatsioon;
- 9) projekti kava projektitulemuste levitamiseks;

10) piiriüleses EIP koostööprojekti juhtpartnerina osalemise ja projekti koostöökulude katmise taotlemise korral projekti kogueelarve, partneri või partnerite eelarved ja teisest riigist taotletav või edukalt taotletud toetus;

11) EIP töörühma puhul lisaks kirjeldus, kuidas kavatakse saavutada EIP eesmärgid, edendada tootlikkust ja ressursside säästvat majandamist ning kinnitus, et projekti tulemusi levitatakse eelkõige EIP võrgustiku kaudu.

Eelnõu § 12 lõige 2 täpsustab piiriülese koostööprojekti taotluse sisunõudeid. Piiriülese koostööga seotud kulude katmiseks esitatav projektitaotlus peab sisaldama ülevaadet tegevuste, tööjaotuse ja eelarve jaotumisest Eesti ja rahvusvaheliste partnerite vahel. Kui teine riik on rahastamisotsuse juba teinud, esitatakse PRIA-le sellekohane kinnitus.

Eelnõu § 13 sätestab nõuded taotluse osaks olevatele dokumentidele.

Eelnõu § 13 lõikes 1 loetletakse dokumendid, mida taotleja esitab PRIA-le oma raamatupidamislike andmete ja maksukohustuslasele esitatud nõuete täitmise jmt tõendamiseks. Nõutavate dokumentide esitamise eesmärgiks on tõestada taotleja majanduslikku jätkusuutlikkust ja vastavust taotlejale esitatavatele nõuetele. Toetuse taotlemisel esitatavad dokumendid on:

- 1) kavandatavas projektis osaleva partneri kinnitus, et ta vastab toetuse saamiseks esitatud nõuetele ning et tema ja hinnapakkuja ning nende osanik, aktsionär, liige või juhtorgani liige ei oma osalust üksteise äriühingus ega kuulu üksteise juhatusse või nõukokku ning et ta on nõus kavandatavas projektis osalema ja projektiplaanis kirjeldatud tegevusi ellu viima;
- 2) ära kirjad dokumentidest, mis tõendavad partneri vastavust § 4 lõike 2 punktides 4–8 (st ei ole saanud ega taotle sama kulu kohta toetust riigieelarvest vm Euroopa Liidu või välisvahenditest vm tagastatamatut riigiabi jne) sätestatud nõuetele;
- 3) taotleja ja partneri allkirjastatud vabas vormis eellepe, milles mõlemad pooled kinnitavad, et on toetuse saamise korral valmis viima ellu projektiplaanis kirjeldatud tegevusi;
- 4) ära kiri § 6 lõikes 1 nimetatud lepingust;
- 5) taotleja ja partneri kinnitus, et nad ei taotle ega ole taotlenud toetuse abil kaetavate kulude katteks rahastust muust rahastamisallikatest. Sellega kinnitab taotleja, et toetuse kasutamisel ei esine topeelfinantseerimise riski.

Eelnõu § 13 lõige 2 sätestab, et taotleja, kelle majandusaasta lõpeb vähem kui 60 tööpäeva enne § 10 lõike 1 kohaselt teatatud taotluse esitamise tähtaja viimast päeva, esitab PRIA-le majandusaasta aruande.

Eelnõu § 13 lõige 3 kirjeldab, kuidas esitatakse taotlus juhul, kui selle esitavad kaks või enam taotlejat ühiselt. Sel juhul esitavad taotlejad ühise taotluse (avaldus ja projektiplaan), kuid lõikes 1 nimetatud dokumendid esitab iga projektis osalev taotleja taotluse juurde eraldi. EIP töörühm esitab täiendava taotlusedokumentina töörühma sisekorra ja töörühma liikmete nimekirja.

Eelnõu § 13 lõige 4 sätestab lisatingimused piiriülese EIP koostööprojekti puhul, mis hõlmab rahastajat teises EL riigis. Sel juhul tõendab EIP töörühmana rahastamist taotlev partner korraldusasutusele oma osalust teise regiooni poolt kaasrahastatavas EIP töörühmas. Taotleja esitab teise riigi rahastaja kinnituse, et taotleja tegevus partnerina selles piiriüleses projektis moodustab olulise osa koostööprojekti tegevusest.

Eelnõu § 13 lõige 5 sätestab piiriülese EIP koostööprojektile lisatingimuse, et EIP töörühm peab esitama taotlusega koos kirjelduse, mil viisil kavatakse projekti elluviimisega aidata kaasa EIP eesmärkide saavutamisele, milleks on tootlikkuse edendamine ja ressursside säästev majandamine. Lisaks esitab EIP töörühm kinnituse, et levitab projekti tulemusi eelkõige EIP võrgustiku kaudu. Soovitav on mõistagi mitte piirduda üksnes EIP võrgustiku kui ainsa teavituskanaliga.

Eelnõu §-d 14 ja 15 sätestavad taotluse vastuvõtmise ning taotleja ja taotluse nõuetele vastavuse kontrollimise tingimused.

PRIA kontrollib taotluse vastuvõtmisel nõutavate dokumentide olemasolu, taotluse tähtaegset esitamist, vastuvõetud taotluse nõuetele vastavust ja selles esitatud andmete õigsust ning taotleja ja toetatava tegevuse vastavust Euroopa Liidu õigusaktides, Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduses, arengukavas ja määruses sätestatud nõuetele.

PRIA-l on vajaduse korral õigus kontrollida taotluses esitatud andmete õigsust ja dokumente taotleja juures kohapeal ning tema ettevõttes (sh hoones, kinnisasjal). PRIA-l on õigus kaasata ka eksperte, et hindamisel oleks võimalik kahtluse korral küsida asjatundjalt lisateavet ja hinnangut toetusraha sihipärase kasutamise kohta. Kui taotluses esinevad puudused ja muud ilmsed ebatäpsused, määrab PRIA haldusmenetluse seaduse kohaselt tähtaja puuduste kõrvaldamiseks. Kui puudus kõrvaldatakse määratud tähtajaks, loetakse taotlus tähtaegselt esitatuks. Kui puudust ei kõrvaldata tähtajaks, võib PRIA jätta taotluse läbi vaatamata.

PRIA kontrollib, kas kõik omavahel võrreldavad andmed on samased, kõik võrreldavad andmed, sh analüüsitavad finantsmajanduslikud andmed ja nende omavahelised seosed, seda samasust kinnitavad ja kas on täidetud kõik määruses sätestatud nõuded.

Toetatava tegevuse vastavust määruses sätestatud nõuetele kontrollitakse pärast taotluste hindamist. Nõuetele vastavust kontrollitakse üksnes nende taotluste puhul, mis kuuluksid rahuldamisele hindamistulemuste alusel koostatud taotluste paremusjärjestuse kohaselt.

Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 77 lõike 1 kohaselt hinnatakse maaelu arengu toetuse nõuetele vastavaid taotlusi toetuse andmise tingimustes sätestatud korras ja hindamiskriteeriumite alusel. Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 77 lõike 4 kohaselt võib toetuse andmise tingimustes ette näha, et taotlusi hinnatakse enne nõuetele vastavuse kindlakstegemist. Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse seletuskirjas on § 77 lõige 4 erandi tegemise asjaolusid selgitatud järgmiselt:

Lõike 4 kohaselt võib toetuse andmise tingimustes ette näha, et taotlusi hinnatakse enne nõuetele vastavuse kindlakstegemist. Lõike 4 kohaselt kontrollitakse sellisel juhul pärast taotluste paremusjärjestuse koostamist vähemalt nende taotluste nõuetele vastavust, mis kuuluksid paremusjärjestuse kohaselt rahuldamisele. Taotlusi võib hinnata enne nõuetele vastavuse kindlakstegemist vaid siis, kui taotlusi on esitatud tunduvalt rohkem kui toetuse eelarve võimaldab taotlusi rahuldada. Alus sellele tuleneb Euroopa Komisjoni juhendmaterjali „*Draft Guidelines on Eligibility Conditions and Selection Criteria for the Programming Period 2014–2020*” punktist 5.5.

Eelnõu § 15 lõige 2 täpsustab piiriülese EIP koostööprojekti menetlemise käiku. EIP piiriülese koostööprojekti puhul kontrollib asjaomase riigi pädev asutus piiriülese projekti tegevuse vastavust arengukava strateegiale ja arengukava prioriteetidele. Piiriülese EIP koostööprojekti töörühma tegevuste kontroll lepitakse kokku asjaomaste riikide pädevate asutuste vahel.

Eelnõu § 15 lõike 3 kohaselt esitab PRIA Maksu- ja Tolliametile (edaspidi MTA) pärast taotluse esitamise tähtaja viimast päeva füüsilisest isikust ettevõtjast taotlejate nimekirja nende tuludeklaratsiooni vormi E andmete saamiseks. MTA edastab PRIA-le nimetatud füüsiliselt isikust ettevõtjate taotluse esitamise aastale vahetult eelnenud aasta ja vahetult eelnenud teise aasta tuludeklaratsioonide vormi E andmed.

Eelnõu § 16 sätestab taotluse hindamise ja taotluse paremusjärjestuse koostamise.

Hindamisprotseduur jaotub kolmeks etapiks. Neist esimene ja kolmas etapp keskenduvad nõuetele vastavuse kontrollimisele, teine etapp taotluse sisulisele hindamisele. Hindamise esimeses etapis analüüsib PRIA taotluse nõuetele vastavust, kontrollides nõutavate dokumentide ja andmete olemasolu ning taotleja vastavust talle esitatud nõuetele. Esimese etapi edukalt läbinud (s.o nõuetele vastav) taotlus liigub edasi hindamisele hindamiskomisjoni, kus hindamiskomisjoni liikmed annavad taotlusele hinnangu selles määruuses sätestatud hindamiskriteeriumide põhjal, andes iga hindamiskriteeriumi puhul taotlusele hinde vahemikus 0–4. Hindamiskomisjoni hinnang taotluse hindamiskriteeriumidele vastavuse kohta ja vajaduse korral argumenteeritud ettepanek taotluse tegevuste ja/või eelarve korrigeerimiseks vormistatakse komisjoni protokollis; komisjoni hinnang projektidele esitatakse taotluste paremusjärjestusena.

Kui taotlus on pälvinud hindamiskomisjonilt vähemalt 40% võimalikest hindepunktidest, läbib taotlus kolmanda etapi, milles PRIA kontrollib taotluses kirjeldatud tegevuste ja kulutuste rahastamiskõlblikkust.

Eelnõu § 16 lõikes 1 sätestatakse, et taotluste hindamiseks ja paremusjärjestuse koostamiseks moodustatakse hindamiskomisjon.

Taotluste hindamiseks ning taotluste paremusjärjestuse koostamiseks moodustab alalise hindamiskomisjoni PRIA peadirektor, kooskõlastades eelnevalt koosseisu Põllumajandusministeeriumiga. Komisjoni koosseisu kuuluvad Põllumajandusministeeriumi, PRIA, innovatsiooniga seotud organisatsioonide, tootjaid ja töötlejaid esindavate organisatsioonide ning keskkonnaorganisatsioonide esindajad (Toiduliit, EPKK, tootjaorganisatsioonid jne) ning vajaduse korral kitsama valdkonna eksperdid. Et tagada Pidev teabevahetus ja kompleksne lähenemine innovatsioonitegevuste toetamiseks MAK meetmete raames, hindab sama hindamiskomisjon nii uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogiate arendamise meetme raames antava toetuse kui ka innovatsiooniklastrite meetme raames antava toetuse taotlusi.

Eelnõu § 16 lõige 2 sätestab taotluste hindamise alusena määruusega kehtestatud hindamiskriteeriumid, mis on toodud määruuse lisas ning kus iga kriteeriumi puhul hinnatakse taotlusi hindepunktidega vahemikus 0–4.

Kõrgemad hindepunktid antakse projektile, mille oodatav laiem majanduslik mõju suurendab sektori konkurentsivõimet üldiselt, ning projektile, milles sisalduv uuenduslikkus aitab kaasa sektori konkurentsivõime kasvule ja mille üks võtmekomponente on innovaatorluse toetamine; projektile, mis on suunatud keskkonnasäästliku toote või tootmislahenduse väljatöötamisele; projektile, mille raames tehtav piiriülene koostöö teiste riikide EIP gruppidega või muu piiriülene koostöö aitab võimendada projekti raames elluviidavaid tegevusi, annab neile laiapõhjalise lisandväärtuse ning tagab laiema tulemuste levitamise välispartnerite kaudu, ning projektile, mille tulemuste levitamine aitab laiendada projektist kasusaajate ringi.

Hindamine toimub vastavalt järgmistele lisas loetletud kriteeriumitele.

1. Majanduslik mõju (hindepunktide osakaal on 45%, maksimaalne võimalik hindepunktide arv 8), mis jaotuvad kaheks alakriteeriumiks:

a) eelistatakse laiema majandusliku mõjuga projekte, mistõttu hindamisel antakse hinne „4“ projektile, mille oodatav tulemus omab rakendamisel kohest laiemat majanduslikku potentsiaali; „3“ projektile, mille oodataval tulemusel on rakendamisel laiem majanduslik potentsiaal; „2“ projektile, mille oodataval tulemusel on majanduslik mõju projektis osaleja(te) jaoks; „1“ projektile, mis ei ole otseselt suunatud majandusliku mõju saavutamisele, aga projektitulemuste rakendamisel võib ilmneda teatav kaasnev positiivne majanduslik mõju; „0“ projektile, millel positiivne majanduslik mõju puudub;

b) eelistatakse uuenduslikke ideid ja elemente sisaldavaid projekte. Hindamisel antakse hinne „4“ projektile, mis on uuenduslik rahvusvahelisel tasandil; „3“ projektile, mis on uuenduslik Eesti tasandil; „2“ projektile, mis on uuenduslik asjaomase valdkonna jaoks; „1“ projektile, mis on uuendusliku väärtusega üksnes taotleva ettevõtte jaoks; „0“ projektile, mis ei ole uuenduslik.

2. Keskkonnamõju (hindepunktide osakaal on 30%, maksimaalselt on võimalik koguda 4 hindepunkti). Eelistatakse laiemat soodsa keskkonnamõjuga projekte, mistõttu hindamisel antakse hinne „4“ projektile, mille oodatav tulemus omab rakendamisel kohest positiivset mõju üldlevinud keskkonnaprobleemide lahendamisele; „3“ projektile, mille oodatav tulemus võib rakendamisel lahendada üldlevinud keskkonnaprobleeme; „2“ projektile, mille oodatav tulemus võib aidata lahendada keskkonnaprobleemi projektis osaleja(te) jaoks; „1“ projektile, mis ei ole otseselt suunatud keskkonnaga seotud probleemide lahendamisele, aga projektitulemuste rakendamisel võib ilmneda mõningane kaasnev positiivne keskkonnamõju; „0“ projektile, millel positiivne keskkonnamõju puudub.

3. Piiriülene koostöö ja tulemuste levitamine (hindepunktide osakaal on 25%, maksimaalne võimalik hindepunktide arv on 8), mis samuti jaotuvad kaheks alakriteeriumiks:

a) eelistatakse projekte, mis sisaldavad piiriülest koostööd teiste riikide EIP töörühmadega või muud piiriülest koostööd. Hindamisel antakse hinne „4“ projektile, mis moodustab osa laiemast piiriülesest EIP koostööprojektist; „3“ projektile, mis sisaldab olulisel määral piiriülest koostööd ning millesse on kaasatud välispartnereid; „2“ projektile, mis sisaldab vähesel määral piiriülest koostööd; „1“ projektile, mis küll sisaldab piiriülest koostööd, ent selle vajalikkus on küsitav, tegevused ebaselged jne; „0“ projektile, mis ei sisalda piiriülest koostööd;

b) eelistatakse projekte, mille tulemuste levitamine on ulatuslik ja hästi läbimõeldud. Hindamisel antakse hinne „4“ projektile, mille tulemuste levitamine on ulatuslikult ja läbimõeldult kavandatud; „3“ projektile, mille tulemuste levitamine on rahuldavalt kavandatud; „2“ projektile, mille tulemuste levitamisele on mõeldud, ent kavandamisel esineb puudujääke; „1“ projektile, mille tulemusi on kavas levitada minimaalselt või mille levitamiseks puudub selge tegevuskava; „0“ projektile, millel puudub läbimõeldud kava projektitulemuste levitamiseks.

Eelnõu § 16 lõiked 3 ja 4 sätestavad paremusjärjestuse kujunemise põhimõtted. Taotluste paremusjärjestuse koostamisel loetakse paremaks suurema hindepunktide summa saanud taotlus. Võrdsete näitajatega taotluste puhul eelistatakse taotlust, milles projekti omafinantseering on suurem. Lisakriteeriumi eesmärgiks on tagada suurema omafinantseeringu kaudu suurem panustaja huvi projekti elluviimise edukuse ja säästliku ressursikasutuse vastu. Lisaks soodustab taotlejate suurem omafinantseering enamate projektide väljavaadet saada rahastatud, kuna surve meetme eelarvele on väiksem. Oluline on märkida, et siin ei lähe arvesse erinevatest abimääradest tulenev objektiivne suurema omafinantseeringu kohustus (nt suurettevõtete tootearendusprojektile kehtiv omafinantseeringu määr ongi suurem võrreldes väikeettevõtte rakendusühtlusele kehtiva omafinantseeringu määraga). Arvesse läheb minimaalselt nõutavat omafinantseeringut ületav osa (n-ö omapoolne lisapanustamine).

Eelnõu § 16 lõige 5 sätestab, et rahuldamisele ei kuulu taotlused, mis on mõne hindamiskriteeriumi koondhindana saanud alla hinde „1“ ning mille hindamiskomisjoni antud hindepunktide summa jääb alla 40 protsendi võimalikest hindepunktidest. Samuti võetakse arvesse meetme rahastamise eelarve võimalusi – rahastatava projekti summa ei või ületada meetme osa rahastamise eelarvet, nii et projekti on võimalik rahastada eelarve piires.

Eelnõu § 17 sätestab taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise alused.

Eelnõu § 17 lõikega 1 ja 2 seatakse rahastatavate projektide rahastamisel hindamistulemuste miinimumtulemus ehk lävend ning selgitatakse selle rakendamise tingimusi. Kui taotluse hindamistulemus ületab nimetatud lävendit ning kõigi nõuetele vastavate taotluste rahastamise

summa jääb toetatava tegevuse rahastamise eelarve piiresse, rahuldatakse kõik nõuetele vastavad taotlused, mis on saanud vähemalt 40% maksimaalsest hindepunktide summast ehk kokku vähemalt 8 hindepunkti. Kui aga kõigi nõuetele vastavate taotluste rahastamise summa ületab toetatava tegevuse rahastamise eelarvet, rahuldatakse paremusjärjestuse alusel parimad nõuetele vastavad taotlused, mis on saanud vähemalt 40% maksimaalsest hindepunktide summast ehk kokku vähemalt 8 hindepunkti.

Eelnõu § 17 lõikes 3 sätestatakse, et taotlus on nõuetele vastav, kui taotleja, taotlus ja toetatav tegevus vastavad Euroopa Liidu õigusaktides, Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduses, arengukavas ja määruses sätestatud nõuetele.

Eelnõu § 17 lõike 4 kohaselt teeb PRIA taotluse rahuldamise otsuse, taotluse osalise rahuldamise otsuse või Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 79 lõike 4 alusel taotluse rahuldamata jätmise otsuse.

Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse seletuskirjas seaduse § 79 lõike 4 kohta esitatud seletuse kohaselt tehakse taotluse rahuldamata jätmise otsus siis, kui taotleja, taotlus või toetatav tegevus ei vasta vähemalt ühele nõudele, mis on esitatud taotlejale, taotlusele või toetatavale tegevusele, kui nõuetele vastavat taotlust ei rahuldata põhjusel, et ta ei kuulu rahuldamisele hindamiskriteeriumite alusel või kui taotluses esitatud andmed ei ole õiged või taotleja mõjutab taotluse menetlemist pettuse või ähvardusega või muul õigusvastasel viisil. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 60 kohaselt ei tohi anda toetusi isikutele, kelle puhul on tehtud kindlaks, et nad on toetuse saamiseks vajalikud tingimused tekitanud kunstlikult, vastupidiselt toetuste andmise aluseks olevate õigusaktide eesmärkidele.

Eelnõu § 17 lõikega 5 reguleeritakse olukorrad, kui taotluses sisalduvad mitteabikõlblikud kulud. Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 79 lõikes 6 sätestatakse, et maaelu arengu toetuse andmise tingimustes võib ette näha, et kui taotluse täies ulatuses rahuldamine ei ole põhjendatud taotluses sisalduvate mitteabikõlblike kulude tõttu, võib toetuse summat vähendada tingimusel, et saavutatakse tegevuse eesmärgid. Kui taotleja ei ole nõus toetuse summa vähendamisega, tehakse taotluse rahuldamata jätmise otsus. Toetuse summa vähendamine ei mõjuta maaelu arengu toetuse taotluste paremusjärjestust, kui paremusjärjestus on moodustatud enne toetuse summa vähendamist.

Eelnõu § 17 lõike 6 kohaselt teeb PRIA taotluse rahuldamise otsuse, taotluse osalise rahuldamise otsuse või taotluse rahuldamata jätmise otsuse 100 tööpäeva jooksul arvates taotluse esitamise tähtpäevast. Konkurentsiseaduse § 342 (grupierandiga hõlmatud riigiabi) lõike 21 kohaselt on PRIA kohustatud otsuses märkima, et antav abi on grupierandiga hõlmatud riigiabi Euroopa Komisjoni grupierandi määruse (EL) nr 651/2014 tähenduses.

Eelnõu § 18 sätestab muudatustest teavitamise üksikasjad.

Eelnõu § 18 lõige 1 sätestab, et taotleja või toetuse saaja teavitab PRIA-t viivitamata kirjalikult järgmistest asjaoludest:

- 1) oma postiaadressi või kontaktandmete muutumisest;
- 2) ettevõtja ümberkujundamisest, ühinemisest ja jagunemisest ning ettevõtte või selle osa üleminekust;
- 3) projekti elluviimises osalejate ja taotluses nimetatud partnerite ning nende vastutuses olevate tööülesannete muudatustest;
- 4) taotleja või toetuse saaja tegevuse või projektiga seotud tegevuste muudatusest;
- 5) toetuse saamise või kasutamisega seotud muust asjaolust, mille tõttu taotluses esitatud andmed ei ole enam täielikud või õiged.

Taotleja või toetuse saaja tegevuses või projektiga seotud muudatuste kavandamisel või seoses muude asjaoludega, mis on seotud toetuse saamise või kasutamisega ja mille tõttu taotluses esitatud andmed ei ole enam täielikud või õiged, peab taotleja küsima kirjalikult PRIA-lt eelnevat nõusolekut. PRIA võib muudatuste osas enne taotlejale nõusoleku andmist konsulteerida asjaomases küsimuses hindamiskomisjoniga.

Lõikes 1 sätestatud kirjaliku teavitamise nõue kehtib ajavahemikul alates taotluse esitamisest kuni viie aasta möödumiseni arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest.

Haldusmenetluse seaduse kohaselt on elektrooniline asjaajamine võrdsustatud kirjaliku asjaajamisega.

Eelnõu § 18 lõige 2 käsitleb sisulisemaid ja põhimõttelisemaid muudatusi, mis toovad kaasa taotluse rahuldamise otsuse muutmise. Sellistel juhtudel kohaldatakse Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 80 lõiget 1, mis sätestab, et maaelu arengu teotuse rahuldamise otsust võib toetuse saaja algatusel muuta üksnes põhjendatud juhtudel ning tingimusel, et tegevus on olulises osas ellu viidud ja saavutatakse tegevuse eesmärgid. Lubatud ei ole muudatused, mis mõjutaksid hindamiskriteeriumile vastavuse eest antud hinnet.

Eelnõu § 18 lõikega 3 kohustatakse taotlejat teavitama viivitamata PRIA-t kirjalikult sellest, kui ta on saanud taotluse menetlemise ajal sama tegevuse kohta toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest, muud tagastamatut riigiabi või vähese tähtsusega abi.

Eelnõu 5. peatükk (§-d 19–21) sätestab nõuded toetuse saajale, projekti elluviimist tõendavate dokumentide esitamise ning toetuse väljamaksmise korra.

Eelnõu § 19 sätestab kohustused toetuse saajale.

Eelnõu § 19 punktis 1 täpsustatakse, millise regulaarsusega tuleb esitada projekti elluviimist tõendavad dokumendid PRIA-le. Toetuse saaja viib projekti ellu ning esitab projekti elluviimist tõendavad dokumendid iga projektietapi lõppedes vähemalt üks kord aastas, kuid mitte rohkem kui neli korda aastas ühe taotluse kohta arvates PRIA poolt taotluse rahuldamise otsuse tegemisest, kuid mitte hiljem kui 2023. aasta 1. juuliks.

Taotleja peaks mõtlema läbi projektitegevuste etappideks jaotumise juba taotluse ettevalmistamise faasis (vt § 12 Nõuded projektiplaanile), kuna maksetaotlused koos projekti elluviimist tõendavate dokumentidega esitatakse PRIA-le pärast projektietapi lõppemist.

Eelnõu § 19 punktis 2 on loetletud toetuse saaja kohustused.

Toetuse saaja on kohustatud võimaldama teostada toetuse sihipärase ja tähtaegse kasutamise üle järelevalvet ning teha muid toetuse saamisega seotud kontrole ja osutama selleks igakülgselt abi, sealhulgas võimaldama viibida oma kinnisasjal, ehitises ja ruumis ning läbi vaadata dokumente ja toetuse abil soetatud vara kohapeal. Toetuse saaja on kohustatud esitama järelevalve teostamiseks või muu kontrolli tegemiseks vajalikud andmed ja dokumendid määratud tähtaja jooksul.

Raamatupidamises eristab toetuse saaja kontrollitavuse eesmärgil toetuse kasutamisega seotud kulud ning neid kajastavad kulu- ja maksedokumentid muudest kulu- ja maksedokumentidest, esitab toetuse kasutamisega seotud seireks vajalikku teavet ning säilitab toetusega seotud dokumente vähemalt viis aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest.

Lisaks on toetuse saajal kohustus levitada projekti tulemusi (vt ka seletuskirjas olev abimaterjal kohustuslikest ja soovituslikest andmetest, millest avalikkust teavitada).

Eelnõu § 19 lõige 3 sätestab tingimused juhul, kui projekti elluviimise käigus saavutatakse projekti eesmärgid varem või vähemate tegevustega, kui taotluses esitatud projekti elluviimiseks on kavandatud, või kui ilmneb asjaolu, mille korral on projekti eesmärgid võimalik saavutada varem või vähemate tegevustega, kui taotluses esitatud projekti elluviimiseks on kavandatud. Sellisel juhul esitab toetuse saaja PRIA-le avalduse projekti elluviimise lõpetamiseks. Avaldusega koos esitab toetuse saaja PRIA-le § 20 lõike 1 punktis 2 nimetatud projekti lõpparuande ja § 20 lõikes 2 nimetatud dokumendid.

Kuna innovatsiooni- ja arendustegevuse projektide puhul on võimalik, et projekti sisulised tulemused selguvad algselt kavandatud oluliselt varem ja vähemate tegevustega (näiteks projekti tulemused on negatiivsed), on oluline sätestada kord, kuidas tagada sellisel juhul toetuse kasutamise tõhusus ja sihipärasus. Toetuse kasutamise sihipärasuse huvides on asjakohane sätestada selliste asjaolude ilmnemise korral toetuse saajale kohustus esitada PRIA-le avaldus taotluse rahuldamise otsuse muutmiseks ja projekti elluviimise lõpetamiseks.

Kuna toetuse saajal on kohustus nimetatud asjaolude ilmnemise korral esitada PRIA-le avaldus taotluse rahuldamise otsuse muutmiseks ja projekti elluviimise lõpetamiseks, siis juhul, kui toetuse saaja sellekohast avaldust ei esita, on ka PRIA-l õigus algselt kavandatud projekti etapi aruande põhjal taotluse rahuldamise otsuse muutmiseks. Kui toetuse saaja esitab PRIA-le projekti etapi aruande koos toetuse väljamaksmiseks vajalike dokumentidega ja PRIA otsustab projekti etapis tehtud kulude eest toetuse välja maksta, siis kiidab PRIA vaikides heaks projekti raames seni tehtud kulud ja annab toetuse saajale loa jätkata projekti elluviimist taotluses märgitud kavandatud tegevuste kohaselt.

Kui PRIA teeb eespool nimetatud asjaoludel taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsuse, makstakse projekti raames eelnevalt tehtud kulude eest toetuse saajale toetus välja, kuna PRIA andis projekti jätkamiseks loa eelmise projekti etapi aruande põhjal, järelikult on selles etapis tehtud kulutused põhjendatud ja projekti eesmärkide saavutamiseks vajalikud. Samas otsustab PRIA taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsusega, milliste kulutuste tegemine on projekti eesmärgi saavutamiseks ja projekti lõpetamiseks veel vajalik, mis samuti toetuse saajale hüvitatakse, samas näidatakse ka ära, milliseid taotluses esitatud projekti elluviimiseks kavandatud tegevustega seotud kulusid enam ei hüvitata. Taotluse rahuldamise otsuse muutmise otsuse teeb PRIA § 17 lõikes 4 sätestatud tähtajal.

Eelnõu § 19 punkt 4 määratleb projekti elluviimise ajavahemiku. Taotleja peab alustama projektitegevuste elluviimist kolme kuu jooksul alates PRIA poolt taotluse rahuldamise otsuse tegemisest. Projektitegevuste elluviimine peab vastama projektiplaanis kirjeldatud ajakavale. Kõik projektitegevused peavad olema lõpetatud 1. juuniks 2023. a.

Eelnõu §-s 20 sätestatakse projekti elluviimist tõendavate dokumentide esitamise kord.

Eelnõu § 20 lõikes 1 on sätestatud toetuse saaja kohustus esitada ühe kuu jooksul pärast projekti iga etapi lõppu projekti aruanne, kus tuuakse ära projekti asjaomases etapis tehtud tegevused, vajaduse korral põhjendatakse erinevusi etapi kavandatud ja tegelike tulemuste vahel, antakse hinnang projekti etapi eesmärgi saavutamisele, tulemuslikkusele ja elluviimisele ning projekti lõppeesmärgi saavutamise perspektiivile.

Projekti viimase etapi korral esitatakse projekti lõpparuanne, milles võetakse kokku lisaks viimase etapi tegevustele ka kogu projekti raames tehtud tegevused, vajaduse korral põhjendatakse erinevusi projektis kavandatud ja tegelike tulemuste vahel ning antakse hinnang projekti lõppeesmärgi saavutamisele. Lisatakse ka viited kodulehtedele vms allikatele, mille kaudu on avalikkust projekti tulemustest teavitatud.

Tulenevalt § 19 lõikest 1 võib projekt jaguneda üheks kuni neljaks etapiks aastas. Projekt jaotatakse etappideks projekti sisust ja selle raames tehtavatest tegevustest lähtuvalt. Kuna pärast projekti etapi lõppu hinnatakse projekti senist käiku ja ka väljavaateid projekti eesmärkide saavutamiseks, on oluline, et projekti etapp moodustaks elluviidavatest tegevustest loogilise terviku, mis võimaldaks nimetatud hinnanguid anda.

Lisaks aruandele lõppenud etapi kohta esitab toetuse saaja ühe kuu jooksul pärast asjaomase etapi lõppu **eelnõu § 20 lõikes 2** sätestatud maksetaotluse ja selles toodud andmeid tõendavad dokumendid ning viited kodulehtedele vm allikatele, mille kaudu on avalikkust projekti tulemustest teavitatud. Koos maksetaotlusega esitatakse järgmised dokumendid:

- 1) selle isiku, kellelt toetuse saaja tellis teenuse või töö või ostis kaupa, väljastatud arve-saateleht või arve ära kiri;
- 2) punktis 1 nimetatud arve-saatelehe või arve ära kirjal märgitud rahalise kohustuse tasumist tõendava maksekorralduse ära kiri või väljatrükk või arvelduskonto väljavõte;
- 3) töölepingu või tööandja korralduse, töövõtulepingu või käsunduslepingu ära kiri;
- 4) töötasu maksmist ja töötasuga kaasnevate maksude tasumist tõendav maksekorraldus, arvelduskonto väljavõte või väljatrükk või MTA ettemaksukonto väljavõte;
- 5) väljavõte palgalehest, millelt on näha töötaja ja tema tööandja nimi, töötajale arvestatud töötasu ning sellest kinnipeetud maksud ja muud kinnipidamised ning makstav netotöötasu;
- 6) vormikohane tööajatabel juhul, kui töötaja täidab lisaks toetatava projekti raames töö tegemisele ka muid ülesandeid;
- 7) rendilepingu ära kiri;
- 8) amortisatsiooni arvutamise arvutuskäik, kui toetust taotletakse vahendi ja seadme amortisatsioonikulude katmiseks;
- 9) paragrahvi 8 lõikes 1 nimetatud juhul vähemalt kolme pakkuja hinnapakkumuse ära kiri;
- 10) paragrahvi 8 lõikes 2 nimetatud juhul vähemalt ühe pakkuja hinnapakkumuse ära kiri.

Eelnõu § 20 lõige 3 täpsustab nõudeid personalikulude kohta esitatud arvele. Personalikulude kohta väljastatud arvel peab olema märgitud selle isiku nimi, kelle tehtud töö või osutatud teenuse eest arve on väljastatud.

Eelnõu § 20 lõiked 4 ja 5 sätestavad tingimused liisingu puhul.

Lõikes 4 täpsustatakse dokumente, mida toetuse saajal tuleb PRIA-le esitada liisingu puhul. Pärast projekti asjakohases etapis ettenähtud tegevuste elluviimist ja nende eest liisingulepingus ettenähtud korras täielikult tasumist esitab toetuse saaja lõikes 2 nimetatud maksetaotluse koos järgmiste dokumentidega:

- 1) maksetaotluse esmakordse esitamise korral liisingu andja ja toetuse saaja vahel sõlmitud liisingulepingu, maksegraafiku ja liisingueseme üleandmist tõendava dokumendi ära kiri;
- 2) maksetaotluse igakordse esitamise korral liisingu andja poolt toetuse saajale väljastatud arve või arve-saatelehe ära kiri;
- 3) punktis 2 nimetatud arve-saatelehe või arve ära kirjal märgitud rahalise kohustuse tasumist tõendava maksekorralduse ära kiri või väljatrükk või arvelduskonto väljavõte.

Lõikes 5 sätestatakse, milline krediidi- või finantseerimisasutus võib olla liisinguandja. Liisingu andja võib olla vaid krediidiasutuste seaduse alusel ja korras tegutsev krediidiasutus või tema konsolideerimisgruppi kuuluv finantseerimisasutus.

Eelnõu § 20 lõige 6 sätestab, et kui toetuse saaja sai § 9 lõike 4 punkti 2 kohaselt toetust kõrgema toetusmäära alusel, esitab ta lisaks lõigetes 2–4 nimetatud dokumendid, mis tõendavad, et projektis osalev partner on tasunud vähemalt 10 protsenti projekti abikõlbliku kulu maksumusest.

Eelnõu § 20 lõige 7 sätestab, et lõike 2 punktis 1 ja lõike 4 punktis 1 nimetatud arve-saatelehe või arve ära kirjal näidatud tehingu sisu peab vastama arve väljastanud isiku hinnapakkumusele.

Eelnõu § 21 sätestab toetuse maksmise ja maksmisest keeldumise tingimused.

Eelnõu § 21 lõige 1 sätestab, et toetus makstakse välja üksnes abikõlblike kulude hüvitamiseks ning tingimusel, et toetuse saaja on antud projektietapi tegevused nõuetekohaselt ellu viinud.

Eelnõu § 21 lõikes 2 täpsustakse ajavahemik, mille jooksul PRIA teeb toetuse maksmise otsuse. PRIA teeb toetuse maksmise otsuse sellise aja jooksul, et toetusraha oleks võimalik kanda toetuse saaja arvelduskontole kolme kuu jooksul arvates määruse §-s 20 nimetatud nõuetekohaste dokumentide saamisest.

Eelnõu § 21 lõigetes 3 ja 4 käsitletakse toetuse maksmata jätmise tingimusi. Toetuse maksmisest keeldumise otsuse teeb PRIA Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 81 lõikes 3 sätestatud juhtudel 25 tööpäeva jooksul arvates toetuse maksmisest keeldumise aluseks olevast asjaolust teadasaamisest. Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 81 lõige 3 sätestab, et PRIA teeb toetuse maksmisest keeldumise otsuse, kui pärast taotluse rahuldamist, kuid enne toetuse maksmist tehakse kindlaks taotluse rahuldamata jätmise alused või kui toetuse saaja ei ole täitnud toetuse saaja kohustusi. Toetuse maksmisest keeldumise otsuse korral tunnistab PRIA taotluse rahuldamise otsuse täielikult või osaliselt kehtetuks.

Eelnõu § 22 sätestab dokumentide säilitamise korra, millest tulenevalt määruse alusel esitatud dokumente taotlejale ei tagastata ning nimetatud dokumente säilitatakse PRIA-s kuni 2032. aasta 31. detsembrini.

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1306/2013 artikli 37 kohaselt teeb komisjon lõppmakse vastavalt vahendite olemasolule pärast maaelu arengu programmi rakendamist käsitleva viimase iga-aastase eduaruande kättesaamist, võttes aluseks kehtiva rahastamiskava, asjaomase maaelu arengu programmi viimase rakendusaasta raamatupidamisaruanded ning asjakohase kontrollimise ja heakskiitmise otsuse. Nimetatud raamatupidamisaruanded esitatakse komisjonile kuue jooksul pärast Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 65 lõikes 2 osutatud kulude rahastamiskõlblikkuse viimast kuupäeva ning need hõlmavad makseasutuse kantud kulusid kuni kulude rahastamiskõlblikkuse viimase kuupäevani. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1303/2013 artikli 65 lõike 2 kohaselt on kulud Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest toetuse saamiseks kõlblikud juhul, kui need on tekkinud toetuse saajal ja need on tasutud ajavahemikus alates programmi komisjonile esitamise kuupäevast või 1. jaanuarist 2014 – olenevalt sellest, kumb kuupäev on varasem – kuni 31. detsembrini 2023. Lisaks on kulud EAFRD-st toetuse saamiseks kõlblikud ainult juhul, kui makseasutus maksab asjaomase abi tegelikult välja ajavahemikus 1. jaanuarist 2014 kuni 31. detsembrini 2023. Liikmesriikide kogemus näitab, et Euroopa Komisjoni viimane makse tavaliselt hilineb, ja seepärast sätestatakse dokumentide säilitamise lõpptähtpäevana 2032. aasta 31. detsember, mis peaks sisaldama ka väikese varu. Dokumentide säilitamise kohustus kohaldub toetuse andmisega seotud isikule.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelnõu on kooskõlas Euroopa Liidu õigusega.

Eelnõu väljatöötamisel võeti aluseks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1698/2005 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 487–548), komisjoni rakendusmäärus (EL) nr 808/2014, milles sätestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 (Euroopa Maaelu Arengu

Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta) rakenduseeskirjad (ELT L 227, 31.07.2014, lk 18–68), komisjoni delegeeritud määrus (EL) nr 807/2014, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1305/2013 Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta ja kehtestatakse üleminekusätted (ELT L 227, 31.07.2014, lk 1–17).

Eelnõu koostamisel on arvestatud komisjoni määrusega (EL) nr 1407/2013, milles käsitletakse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes (ELT L 352, 24.12.2013, lk 1–8), ning komisjoni määrusega (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.6.2014, lk 1–78).

4. Määruse mõjud

Määruse eelnõuga kehtestatakse arengukava meetme 16 „Koostöö“ alameetme 16.2 „Toetus katseprojektide jaoks ning uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogia arendamiseks“ raames antava toetuse andmise ja kasutamise tingimused ning kord.

Uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogiate arendamise toetuse eesmärgiks on toetada üksikprojekte, mis edendavad koostööd ja arendavad innovatsiooni eelkõige põllumajandus-, toidu- ja metsandussektoris ning lahendavad konkreetsete tootjate ja töötajate tootmisprotsessiga seotud probleeme. Projektid peavad olema suunatud ettevõtte poolt püstitatud praktilistel vajadustel põhinevate lähteülesannete lahendamisele, mitte eraldiseisvate teadushuvide rahastamisele. Seejuures toetatakse ka koostööd teistes liikmesriikides loodud Euroopa Innovatsioonipartnerluste algatustega ja muud arendustegevusele või muud innovatsiooni arendamisele suunatud piiriülest koostööd.

Määruse rakendamise korral on oodata koostöö paranemist ja intensiivistumist sektori ettevõtjate ja teadus- ja arendusasutuste vahel, aidates seeläbi kaasa sektori innovatsioonivõimekuse kasvule ning sellest tulenevale konkurentsivõime tõusule.

Toetuse rakendumine aitab kaasa ka Eesti teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni strateegia 2014–2020 „Teadmistepõhine Eesti” raames sätestatud eesmärkide saavutamisele.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Arengukava meetme 16 „Koostöö“ alameetme 16.2 „Toetus katseprojektide jaoks ning uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogia arendamiseks“ määruse rakendamist rahastatakse 89% ulatuses Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi (EAFRD) eelarvest ning 11% ulatuses Eesti riigi riigieelarvest.

Arengukava meetme 16.2 „Toetus katseprojektide jaoks ning uute toodete, tavade, protsesside ja tehnoloogia arendamiseks“ kogueelarve on 6,3 miljonit eurot, millest Euroopa Liidu osa on ligikaudu 5,6 miljonit eurot ja Eesti riigi osalus ligikaudu 0,7 miljonit eurot.

Määruse rakendamine ei too kaasa tulusid riigieelarvesse.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Eelnõu esitati kooskõlastamiseks õigusaktide eelnõude elektroonilise kooskõlastamise infosüsteemi EIS kaudu Rahandusministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ning Haridus- ja Teadusministeeriumile. Rahandusministeerium ning Haridus- ja Teadusministeerium kooskõlastasid eelnõu märkustega, millega on enamikus arvestatud ning selle kohta on koostatud eraldi failina märkuste ja ettepanekutega arvestamise tabel. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium kooskõlastas eelnõu vaikimisi.

Eelnõu esitati ka kooskõlastamise käigus e-posti teel PRIA-le.

Eelnõu väljatöötamisse oli kaasatud PRIA ning arengukava seirekomisjon, kuhu kuuluvad lisaks teemaga seotud ministeeriumite ametnikele ka valdkondade huvigruppide esindajad. Meetme põhimõtteid tutvustati väljatöötamise vältel mitmetel erinevatel kohtumistel sektoriga, näiteks Eesti Maainfokeskuse korraldatud maaeluvõrgustike infopäevadel ja aruteludel. Laekunud tagasisidet võeti arvesse meetme üksikasjade väljatöötamisel ning seletuskirja koostamisel.

Määruse eelnõus kavandatud tingimusi ja hindamiskriteeriume tutvustavad ettevalmistavad materjalid, mille kohta toimus arengukava ettevalmistava juhtkomisjoni ja seirekomisjoni raames avalik konsultatsioon, on kättesaadavad Põllumajandusministeeriumi koduleheküljelt arengukava ettevalmistava juhtkomisjoni ja seirekomisjoni istungite materjalide juures ning Eesti Maainfokeskuse kodulehelt.

(allkirjastatud digitaalselt)

Toomas Kevvai

Toiduohutuse ning teaduse ja arenduse

asekantsler kantsleri ülesannetes